

RAPORT Z WIZYTACJI
(ocena programowa – profil ogólnoakademicki)

**dokonanej w dniach 30 – 31 stycznia 2016 r. na kierunku *zarządzanie*
prowadzonym w ramach obszaru nauk społecznych na poziomie studiów pierwszego i drugiego
stopnia realizowanych w formie studiów niestacjonarnych
na Wydziale Zarządzania Szkoły Wyższej im. Bogdana Jańskiego w Warszawie**

przez zespół oceniający Polskiej Komisji Akredytacyjnej w składzie:

przewodniczący: dr hab. Wojciech Downar – członek PKA
członkowie:

- prof. dr hab. Tadeusz Kufel – członek PKA
- prof. dr hab. Stefan Wrzosek - członek PKA
- mgr Hanna Chrobak-Marszał – ekspert PKA
- Tomasz Kocoł – ekspert PKA

INFORMACJA O WIZYTACJI I JEJ PRZEBIEGU

Wizytacja na Wydziale Zarządzania Szkoły Wyższej im. Bogdana Jańskiego w Warszawie na kierunku *zarządzanie* odbyła się z inicjatywy Polskiej Komisji Akredytacyjnej w ramach harmonogramu prac określonych przez Komisję na rok akademicki 2015/2016. Wizytacja tego kierunku studiów odbyła się po raz trzeci. Ostatnia ocena programowa na tym kierunku odbyła się w roku 2010 i zakończyła wydaniem oceny pozytywnej (Uchwała PKA Nr 464/2010 z dnia 27 maja 2010 r.). Wiele ze sformułowanych wówczas uwag dotyczyło zagadnień formalnych. Uczelnia w znacznym stopniu poprawiła uwagi sformułowane w raporcie z wizytacji.

Obecna wizytacja została przygotowana i przeprowadzona zgodnie z procedurą oceny obowiązującą w Polskiej Komisji Akredytacyjnej. Wizytacja ta została poprzedzona zapoznaniem się Zespołu Oceniającego z raportem samooceny przedłożonym przez Uczelnię. Zespół Oceniający odbył także spotkanie organizacyjne w celu omówienia wykazu spraw wymagających wyjaśnienia z władzami Uczelni i ocenianej jednostki oraz ustalenia szczegółowego harmonogramu przebiegu wizytacji; dokonano także podziału zadań pomiędzy członków Zespołu. Natomiast raport Zespołu Oceniającego został opracowany na podstawie raportu samooceny, a także dokumentacji przedstawionej w toku wizytacji, hospitacji zajęć dydaktycznych, analizy losowo wybranych prac dyplomowych oraz zaliczeniowych, wizytacji bazy naukowo-dydaktycznej, a także spotkań i rozmów przeprowadzonych z Władzami Uczelni i Wydziału, pracownikami oraz studentami ocenianego kierunku, Samorządem Studenckim, pracownikiem Biura Karier i z osobami odpowiedzialnymi za wewnętrzny system zapewnienia jakości kształcenia.

Przed zakończeniem wizyty dokonano wstępnych podsumowań, sformułowano uwagi i zalecenia, o których Przewodniczący Zespołu poinformował Władze Uczelni i jednostki na spotkaniu podsumowującym.

Podstawa prawna oceny została określona w Załączniku nr 1, a szczegółowy harmonogram przeprowadzonej wizytacji, uwzględniający podział zadań pomiędzy członków Zespołu Oceniającego, w Załączniku nr 2.

**OCENA SPEŁNIENIA KRYTERIÓW OCENY PROGRAMOWEJ DLA KIERUNKÓW
STUDIÓW O PROFILU OGÓLNOAKADEMICKIM**

Kryterium oceny	Ocena końcowa spełnienia kryterium				
	Wyróżniająco	W pełni	Znacząco	Częściowo	Niedostatecznie
1. Jednostka sformułowała koncepcję kształcenia i realizuje na ocenianym kierunku studiów program kształcenia umożliwiający osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia		X			
2. Liczba i jakość kadry naukowo-dydaktycznej oraz prowadzone w jednostce badania naukowe zapewniają realizację programu kształcenia na ocenianym kierunku oraz osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów kształcenia		X			
3. Współpraca z otoczeniem społecznym, gospodarczym lub kulturalnym w procesie kształcenia		X			
4. Jednostka dysponuje infrastrukturą dydaktyczną i naukową umożliwiającą realizację programu kształcenia o profilu ogólnoakademickim i osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów kształcenia, oraz prowadzenie badań naukowych		X			
5. Jednostka zapewnia studentom wsparcie w procesie uczenia się, prowadzenia badań i wchodzenia na rynek pracy			X		
6. W jednostce działa skuteczny wewnętrzny system zapewniania jakości kształcenia zorientowany na ocenę realizacji efektów kształcenia i doskonalenia programu kształcenia oraz podniesienie jakości na ocenianym kierunku studiów		X			

<p>1. Jednostka sformułowała koncepcję kształcenia i realizuje na ocenianym kierunku studiów program kształcenia umożliwiający osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia.</p> <p><i>1.1. Koncepcja kształcenia na ocenianym kierunku studiów jest zgodna z misją i strategią rozwoju uczelni, odpowiada celom określonym w strategii jednostki oraz w polityce zapewnienia jakości, a także uwzględnia wzorce i doświadczenia krajowe i międzynarodowe właściwe dla danego zakresu kształcenia.*</i></p> <p>Na podstawie Decyzji z dnia 13 lipca 1993 r. Minister Edukacji Narodowej udzielił założycielowi – ks. Marianowi Piwko zezwolenia na utworzenie uczelni niepaństwowej pn. Wyższa Szkoła Zarządzania i Przedsiębiorczości im. Bogdana Jańskiego w Warszawie, wraz z udzieleniem zgody na kształcenie na kierunku studiów zawodowych „zarządzanie i marketing”.</p> <p>Strategia Rozwoju Szkół im. Bogdana Jańskiego została przyjęta przez Konwent Szkoły Wyższej im. Bogdana Jańskiego w dniu 12 września 2008 roku. W Strategii tej nie określono horyzontu czasowego, ale ze wskazanych etapów realizacji wynika, że pierwsze 3 etapy rozwoju: I – 1991-1993; II – 1993-2000 oraz III – 2001-2007 zostały zrealizowane, a nowa strategia obejmuje dwa etapy: IV – 2008-2014 (Budowa środowiska kooperacyjnego i korporacyjnego) oraz etap V – 2015-</p>
--

2020 (Kreowanie rzeczywistości narodowej i państwowej).

W tej Strategii zawarto filozofię zarządzania Szkołą: „Koncepcja Szkoły, zorientowana na ciągłe doskonalenie, wymaga określonego sposobu myślenia - również w aspekcie organizacji i zarządzania, który umożliwi konstruktywne podejście do złożonego charakteru, zarówno prowadzonej działalności, jak i środowiska działania. Sposób myślenia o Szkole – spójny z koncepcją Szkoły - muszą charakteryzować następujące cechy:

- działalność w obszarze nauki i dydaktyki,
- działalność w obszarze wychowania,
- działalność w obszarze wdrożeniowo-gospodarczym.”

Misją Szkoły jest edukacja do chrześcijańskiej służby Narodowi, Kościołowi i Państwu oraz wdrażanie uniwersalizmu chrześcijańskiego według Zgromadzenia Zmartwychwstańców, który brzmi: "Podejmując zbawczy plan Boga wobec Narodu Polskiego i innych narodów, będziemy działać dla ich suwerenności i poszanowania w świecie. Będziemy skutecznie działać na rzecz wspólnoty ludzkiej, która byłaby w stanie zaakceptować dążenia Narodu Polskiego do godnego życia”.

Jak podaje Statut, Szkoła realizuje swoją misję poprzez kształtowanie celów i strategii edukacyjnych oraz podejmowanie innych zadań, stosownie do potrzeb rzeczywistości i zgodnie ze wszystkimi wartościami stanowiącymi dewizę Szkoły:

PRAWDA- gdyż poszukiwanie prawdy jest celem nauki.

DOBRO- gdyż czynienie dobra jest powołaniem ludzi dobrej woli.

SKUTECZNOŚĆ - gdyż skuteczność, czyli umiejętność osiągnięcia wyznaczonych celów jest obowiązkiem ludzi podejmujących zadania.

W ocenie Zespołu wizytującego, kierunek *zarządzanie* wpisuje się w pełni w misję Szkoły oraz motto Szkoły jakim jest *Prawda, Dobro, Skuteczność* ucząc metod krytycznego i analitycznego myślenia, kreatywności, przedsiębiorczości i odpowiedzialności, a także dając możliwość zdobycia konkretnej specjalistycznej wiedzy. Kształcenie na kierunku *zarządzanie* odbywa się zgodnie z zakładanym przez Szkołę modelem zdobywania możliwie wszechstronnego wykształcenia ogólnego i zawodowego w ramach profilu ogólnoakademickiego.

W strategii wyróżniono 8 następujących celów strategicznych:

- A – Rozwój działalności edukacyjnej
- B – Rozwój działalności badawczej i naukowej
- C – Zintegrowane i adekwatne środowisko akademickie
- D – Zapewnienie optymalnej struktury źródeł finansowania
- E – Efektywne zarządzanie
- F – Stała współpraca z otoczeniem
- G – Wspomaganie posłannictwa Kościoła
- H – Służba wartościom humanistycznym

Każdy z celów strategicznych (A-H) nazywanych celami nadrzędnymi posiada kilka celów niższego rzędu. Dla celu A – Rozwój działalności edukacyjnej wyspecyfikowano 8 celów podrzędnych, m.in.:

- A1 – Rozwój nowych usług edukacyjnych
- A2 – Konkurencyjność bieżącej oferty edukacyjnej
- A3 – Rozwój własnych usług komplementarnych
- A4 – Doskonalenie kadr w zakresie działalności edukacyjnej
- A5 – Doskonalenie jakości usług edukacyjnych.

Ważnym elementem strategii jest jej rola w zapewnieniu jakości kształcenia, co ma zapewnić realizacja celów zgodnych z polityką jakości :

- A5.1 – Prowadzenie systematycznych badań w zakresie doskonalenia jakości edukacji
- A5.2 – Standaryzacja usług
- A5.3 – Opracowanie i wdrożenie systemu zapewnienia jakości
- A5.4 – Uzyskanie certyfikatów w zakresie edukacji.

Polityka jakości określona jest w dokumentacji WSZiDJK, w której opisane są zasady wspierające realizację postawionych celów i zadań jakościowych, a w szczególności: dotyczące procesu dyplomowania, udziału interesariuszy zewnętrznych w opracowywaniu koncepcji kształcenia, zasad odbywania praktyk oraz udostępniania informacji studentom.

Realizacja strategii przez cele cząstkowe jest wykonywana, ale od 2008 roku nie było jej

aktualizacji. Budowa zaktualizowanej strategii powinna uwzględniać zmiany jakie zaszły w szkolnictwie wyższym, a mianowicie wprowadzenie krajowych ram kwalifikacji, co skutkowało wprowadzeniem opisu kierunku studiów za pomocą efektów kształcenia, wprowadzeniem profili kształcenia: ogólnoakademickiego i praktycznego, swoboda w budowie programów studiów szerzej uwzględniających potrzeby rynku pracy, wnioski z analiz badań absolwentów, itp., a także zwiększeniem roli w procesie kształcenia wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia.

Unikatową cechą koncepcji kształcenia na kierunku *zarządzanie*, która bezpośrednio odpowiada założeniom misji Uczelni jest występowanie w toku studiów grupy przedmiotów związanych z ogólnymi wartościami humanistycznymi. Są to takie przedmioty jak: „Personalizm chrześcijański”, „Aksjologia”, „Wyzwania społeczne” oraz „Kreowanie rzeczywistości” czy na II stopniu „Uniwersalizm chrześcijański”.

Koncepcja kształcenia na Wydziale w Warszawie uwzględnia również kształcenie na II stopniu, stwarzając tym samym możliwość kontynuowania studiów dla własnych absolwentów I stopnia kierunku *zarządzanie*. Koncepcja kształcenia na ocenianym kierunku opiera się na programie kształcenia, który został opracowany z uwzględnieniem Krajowych Ram Kwalifikacji, jak również nawiązuje do standardów kształcenia obowiązujących do roku 2012, szczególnie w zakresie doboru przedmiotów w modułach kształcenia ogólnego i podstawowego. Modyfikacja koncepcji kształcenia opiera się głównie na dostosowywaniu istniejących i opracowywaniu nowych specjalności.

1.2 Plany rozwoju kierunku uwzględniają tendencje zmian zachodzących w dziedzinach nauki i dyscyplinach naukowych, z których kierunek się wywodzi, oraz są zorientowane na potrzeby otoczenia społecznego, gospodarczego lub kulturalnego, w tym w szczególności rynku pracy.

Perspektywy rozwoju ocenianego kierunku są w dużej mierze uzależnione od liczby studentów. Władze Szkoły Wyższej im. Bogdana Jańskiego w pełni podtrzymują decyzję rozwoju tego kierunku, dlatego przygotowują przejście z profilu ogólnoakademickiego na profil praktyczny. Stan przygotowań do wdrożenia profilu praktycznego jest Zespołowi Oceniającemu nieznanym, ponieważ Uczelnia nie przedstawiła żadnych dokumentów, ani wstępnych założeń do budowy tego profilu. Z rozmów odbytych w czasie wizytacji wynika, że obecnie trwają prace nad określeniem zestawu nowych specjalności, które stanowić będą ofertę dla studentów profilu praktycznego. Dotychczasowe doświadczenia w zakresie kształcenia na kierunku *zarządzanie* pokazują, że profil praktyczny będzie docelowym rozwiązaniem dla tego kierunku.

1.3 Jednostka przyporządkowała oceniany kierunek studiów do obszaru/obszarów kształcenia oraz wskazała dziedzinę/dziedziny nauki oraz dyscyplinę/dyscypliny naukowe, do których odnoszą się efekty kształcenia dla ocenianego kierunku.

Wydział przyporządkował efekty kształcenia dla kierunku *zarządzanie* do obszaru nauk społecznych, w dziedzinie nauk ekonomicznych, w dyscyplinach: nauki o zarządzaniu, ekonomia oraz w dziedzinie nauk społecznych w dyscyplinie socjologia. Przyporządkowanie do dyscyplin dokonane jest w drodze uchwały konwentu (Uchwała nr 6A z dnia 23 września 2015 r. w sprawie przyporządkowania odniesień efektów kształcenia na kierunku *zarządzanie*). Wydział określił przyporządkowanie w sposób prawidłowy. Określone dyscypliny mają bezpośrednie odzwierciedlenie w opisie kierunkowych efektów kształcenia.

Jednak przyporządkowanie do dyscyplin powinno zostać ujednoczone, ponieważ w raporcie samooceny podane są inne informacje, niż wynika to z przytoczonej uchwały (m.in. na str. 23 raportu jest informacja, że dyscypliny naukowe, do których odnoszą się efekty kształcenia na kierunku *zarządzanie* to: nauki o zarządzaniu, ekonomia, finanse oraz filozofia, natomiast na str. 4-5 raportu samooceny występuje przypisanie aż do 15 dyscyplin).

1.4. Efekty kształcenia zakładane dla ocenianego kierunku studiów są spójne z wybranymi efektami kształcenia dla obszaru/obszarów kształcenia, poziomu i profilu ogólnoakademickiego, do którego/którego kierunek ten został przyporządkowany, określonymi w Krajowych Ramach Kwalifikacji dla Szkolnictwa Wyższego, sformułowane w sposób zrozumiały i pozwalający na stworzenie systemu ich weryfikacji. Efekty kształcenia zakładane dla ocenianego kierunku studiów, uwzględniają w szczególności zdobywanie przez studentów pogłębionej wiedzy, umiejętności badawczych i kompetencji społecznych niezbędnych w działalności badawczej, na rynku pracy, oraz w

*dalszej edukacji.**

Uczelnia określiła efekty kształcenia dla ocenianego kierunku w drodze Uchwały nr 22a Konwentu z dnia 27 sierpnia 2012 r. w sprawie określenia efektów kształcenia dla kierunku *zarządzanie* prowadzonego na poziomie studiów pierwszego i drugiego stopnia w Szkole Wyższej im. Bogdana Jańskiego. Przy opisie kierunku wykorzystano wszystkie efekty obszarowe z zakresu wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych. Opis efektów kształcenia jest sporządzony zgodnie z załącznikiem 2 rozporządzenia MNiSW z dnia 2 listopada 2011 roku w sprawie Krajowych Ram Kwalifikacji dla Szkolnictwa Wyższego, w części dotyczącej profilu ogólnoakademickiego.

Sformułowane efekty kierunkowe są bardzo szczegółowe i dzielą się na dwie grupy: efekty realizowane na przedmiotach wchodzących w skład modułów kształcenia humanistycznego, ogólnego, podstawowego, kierunkowego oraz naukowo – badawczego, jak również efekty realizowane na przedmiotach specjalnościowych. W ramach pierwszej grupy dla studiów I stopnia sformułowano łącznie 91 efektów (W – 38, U – 32, KS – 21). W ramach efektów specjalnościowych sformułowano 39 efektów (W – 15, U – 16, KS – 8) (z niewielkimi różnicami w liczbie efektów w zależności od specjalności).

Na studiach II stopnia w ramach pierwszej grupy sformułowano łącznie 63 efekty (W-21, U-21, KS-21). W ramach efektów specjalnościowych sformułowano około 15-25 efektów w zależności od specjalności („Zarządzanie organizacjami”, „Ekonomia pracy i zarządzanie kapitałem ludzkim”, „Komunikacja w zarządzaniu”, „Zarządzanie bezpieczeństwem publicznym”, „Zarządzanie w gospodarce przestrzennej” oraz „Zarządzanie w administracji publicznej”).

Opis efektów jest często szczegółowy, ale komunikatywny i konkretny. Znajdują się w nim elementy przyjętej koncepcji kształcenia, sformułowanej m.in. poprzez cele Uczelni (oparte m.in. o aksjologię jako fundament rozwoju nauki i społeczeństwa, rozwijanie i doskonalenie integralnego modelu kształcenia łączącego wiedzę, postawy i umiejętności, rozwijanie umiejętności praktycznej aplikacji wiedzy, itd.).

Wątpliwości budzi natomiast sposób określania kierunku za pomocą efektów przedmiotowych. Tak więc obecnie podstawą opisu kierunku są wyłącznie efekty przedmiotowe, które zostały zestawione, stanowiąc tym samym opis całego kierunku. W związku z powyższym efekty kierunkowe nie stanowią swoistego opisu kierunku, są bardzo rozproszone i nie stanowią uogólnienia efektów przedmiotowych. Zaleca się, aby w trakcie opracowywania opisu efektów kształcenia dla profilu praktycznego sformułować syntetyczny opis kierunku za pomocą efektów, które wyznaczą specyfikę kierunku zarządzanie o profilu praktycznym, a następnie będą uszczegóławiane i realizowane na poszczególnych przedmiotach, zgodnie z matrycą odniesień kierunkowych efektów kształcenia do przedmiotów przewidzianych w programie studiów.

Efekty przedmiotowe sformułowane są w sylabusach. Dla każdego przedmiotu sformułowane są efekty (na ogół około 10), z uwzględnieniem ich struktury. Zatem efekty kierunkowe są sumą efektów przedmiotowych tworzącą ich wykaz.

W efektach kształcenia są również odniesienia do kompetencji potrzebnych w przygotowaniu do pracy naukowo – badawczej (dla I stopnia m.in.: „ma wiedzę niezbędną do formułowania własnych opinii”, „rozdziela tekst naukowy od nienaukowego”, „jest przygotowany do prowadzenia dyskusji, osiągnięcia kompromisu, rozumienia argumentów strony przeciwnej”, itp., a dla II stopnia m.in.: „zna zasady formułowania hipotez badawczych oraz sposoby ich uzasadniania oparte na metodach formalno-logicznych”, „umie wykorzystać narzędzia logiczne w ewentualnej przyszłej pracy badawczej”, „potrafi określić realny cel badania naukowego, dotrzeć do literatury przedmiotu i przeanalizować i interpretować ją pod kątem potrzeb własnego badania”, itp.).

Można stwierdzić, że zakładane efekty kształcenia uwzględniają zdobywanie przez studentów wiedzy, umiejętności, w tym badawczych i kompetencji społecznych niezbędnych w działalności badawczej, na rynku pracy oraz w dalszej edukacji.

Zestawienie odniesień efektów kierunkowych do efektów przedmiotowych znajduje się w matrycy efektów kształcenia. Matryca dobrze pokazuje zależności efekt/przedmiot. Każdy efekt kierunkowy jest realizowany przez kilka (kilkanaście) przedmiotów, co jest konsekwencją przyjętego sposobu określania efektów kierunkowych (efekt przedmiotowy ma takie same brzmienie jak efekt kierunkowy).

Uczelnia znajduje się obecnie w fazie zmiany profilu kształcenia z ogólnoakademickiego na praktyczny. Z tego powodu, studenci obecni na spotkaniu z Zespołem Oceniającym PKA, nie potrafili

wskazać czy kształcenie na ocenianym kierunku studiów umożliwi im zdobywanie pogłębionej wiedzy i umiejętności badawczych. Oczekiwania studentów skupiają się natomiast na zdobyciu umiejętności praktycznych przydatnych w przyszłej w pracy zawodowej, co też Uczelnia stara się im zapewnić. Studenci ocenianego kierunku studiów są przekonani, że wiedza i umiejętności uzyskiwane na studiach będą przydatne na rynku pracy.

1.5 Program studiów dla ocenianego kierunku oraz organizacja i realizacja procesu kształcenia, umożliwiają studentom osiągnięcie wszystkich zakładanych efektów kształcenia oraz uzyskanie kwalifikacji o poziomie odpowiadającym poziomowi kształcenia określonego dla ocenianego kierunku o profilu ogólnoakademickim.*

1.5.1. W przypadku kierunków studiów, o których mowa w art. 9b, oraz kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela, o którym mowa w art. 9c ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym, program studiów dostosowany jest do warunków określonych w standardach zawartych w przepisach wydanych na podstawie wymienionych artykułów ustawy.

Nie dotyczy ocenianego kierunku studiów

*1.5.2 Dobór treści programowych na ocenianym kierunku jest zgodny z zakładanymi efektami kształcenia oraz uwzględnia w szczególności aktualny stan wiedzy związanej z zakresem ocenianego kierunku.**

Treści programowe dla ocenianego kierunku są uwzględnione w strukturze planu studiów (podział na moduły) oraz w opisie każdego przedmiotu (sylabusy).

Zarówno dla I, jak i II stopnia w strukturze planu studiów występują następujące grupy przedmiotów (moduły): kształcenia humanistycznego, ogólnego, podstawowego, kierunkowego oraz specjalnościowego. Zgodnie z misją Uczelni oraz koncepcją kształcenia na ocenianym kierunku (opartymi na triadzie: „Prawda – poszukiwanie prawdy jest celem nauki, Dobro – czynienie dobra jest powołaniem ludzi dobrej woli, Skuteczność, czyli umiejętność osiągania wyznaczonych celów jest obowiązkiem człowieka podejmującego zadania”) w toku studiów występuje grupa przedmiotów związanych z ogólnymi wartościami humanistycznymi. Są to takie przedmioty jak: „Personalizm chrześcijański”, „Aksjologia”, „Wyzwania społeczne” oraz „Kreowanie rzeczywistości” czy na II stopniu „Uniwersalizm chrześcijański”.

Przedmioty w modułach kształcenia podstawowego i kierunkowego są dobrze dobrane, ukierunkowane na zdobycie wiedzy podstawowej z zakresu nauk ekonomicznych oraz zarządzania. Oferta specjalności jest bogata. Wszystkie specjalności odpowiadają efektom sformułowanym dla kierunku i dyscyplinom, do których przypisane są kierunkowe efekty kształcenia. Jedynie pewne wątpliwości budzi specjalność na I stopniu (nie uruchomiona) „Zarządzanie ruchem granicznym”. Treści tej specjalności nie odpowiadają w pełni efektom kształcenia dla kierunku *zarządzanie*.

Największy blok stanowi grupa przedmiotów kształcenia kierunkowego (na I stopniu 47 punktów ECTS, a na II stopniu – 32 punkty). Dobór przedmiotów w tej grupie odpowiada wskazanym dyscyplinom – najwięcej przedmiotów nawiązuje do zagadnień zarządzania. Treści tego modułu zapewniają studentom dobrą podstawę wiedzy z zakresu zarządzania i nauk ekonomicznych.

Treści przedmiotów opisane w sylabusach sporządzone są odrębnie dla wykładów i ćwiczeń. Treści programowe określone są na ogół w sposób zwięzły, odpowiadający nazwie i efektom danego przedmiotu.

*1.5.3. Stosowane metody kształcenia uwzględniają samodzielne uczenie się studentów, aktywizujące formy pracy ze studentami oraz umożliwiają studentom osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia, w tym w szczególności w przypadku studentów studiów pierwszego stopnia - co najmniej przygotowanie do prowadzenia badań, obejmujące podstawowe umiejętności badawcze, takie jak: formułowanie i analiza problemów badawczych, dobór metod i narzędzi badawczych, opracowanie i prezentacja wyników badań, zaś studentom studiów drugiego stopnia lub jednolitych studiów magisterskich – udział w prowadzeniu badań w warunkach właściwych dla zakresu działalności badawczej związanej z ocenianym kierunkiem, w sposób umożliwiający bezpośrednie wykonywanie prac badawczych przez studentów.**

Stosowane metody kształcenia określone są w sylabusach w części „Metody dydaktyczne”.

Metody dydaktyczne są zróżnicowane w zależności od specyfiki przedmiotu i formy prowadzenia zajęć. Przykładowe metody dydaktyczne to: prezentacja multimedialna, studia przypadków, dyskusja dydaktyczna, film, symulacja, metoda problemowa, gry dydaktyczne, inscenizacje, ćwiczenia warsztatowe, metoda problemowa, testy, prezentacje na forum, metoda coachingu, scenki, metoda interaktywna, rozwiązywanie zadań, itp.

W wielu przypadkach metody są specyficzne dla przedmiotu, np.: analiza tekstów źródłowych, omawianie i rozwiązywanie przypadków służące zobrazowaniu roli poszczególnych instytucji prawnych, dokonywanie operacji na kontach, sporządzanie sprawozdań finansowych w grupach i indywidualnie, itp.

W toku studiów studenci I stopnia realizują przedmiot „Metodyka badań i prac naukowych”, którego celem jest zdobycie wiedzy o cechach specyficznych nauki, jak również przygotowania studentów do samodzielnego prowadzenia badań naukowych m.in. w zakresie przygotowania pracy dyplomowej. Na II stopniu w programie studiów przewidziany jest przedmiot „Metodologia badań”.

Ponadto zagadnienia metodyki ujęte są w treściach przedmiotu „Seminarium dyplomowe”. M.in. przewidziano takie zagadnienia jak: wykorzystanie metod badawczych w pracy dyplomowej, opracowanie materiałów źródłowych, określenie metod badań i realizacji pracy oraz interpretacja wyników badań empirycznych w pracy dyplomowej.

W ocenie studentów obecnych na spotkaniu z zespołem oceniającym PKA, metody kształcenia wymagające aktywności ze strony studentów oraz metody wykładowe występują na ocenianym kierunku studiów w równej proporcji. W opinii studentów, nauczyciele akademicy zazwyczaj wprowadzają aktywizujące formy pracy ze studentami tj. warsztaty oraz ćwiczenia. Kluczowe znaczenie mają jednak dla studentów zajęcia, w czasie których mogą oni wykonywać czynności przydatne w przyszłej pracy zawodowej. Studenci obecni na spotkaniu z Zespołem Oceniającym podkreślili, że zajęcia, w których uczestniczą, motywują ich do samodzielnego uczenia się. Kilkoro studentów studiów drugiego stopnia, przyznało, że są oni przygotowywani do prowadzenia własnych badań naukowych oraz uczestniczą w badaniach naukowych kadry.

1.5.4. Czas trwania kształcenia umożliwia realizację treści programowych i dostosowany jest do efektów kształcenia określonych dla ocenianego kierunku studiów, przy uwzględnieniu nakładu pracy studentów mierzonego liczbą punktów ECTS.

Na kierunku *zarządzanie* na studiach I stopnia kształcenia trwa 6 semestrów. Dla jednego cyklu kształcenia, który kończy się w semestrze zimowym bieżącego roku akademickiego, studia trwają 7 semestrów. W wariantcie siedmiosemestralnym student ma 1.328 godzin kontaktowych oraz otrzymuje 210 punktów ECTS. W przypadku studiów 6 semestralnych w toku studiów jest 1.260 godzin (na tylko jednej uruchomionej specjalności „Zarządzanie firmą”) oraz 188 punktów ECTS. Na studiach II stopnia kształcenie trwa 4 semestry. W toku studiów jest od 634 do 662 godzin, w zależności od specjalności. W każdym przypadku student otrzymuje za cały cykl kształcenia 120 punktów ECTS.

Czas trwania kształcenia oraz przewidziany w programie studiów łączny nakład pracy na poszczególnych przedmiotach tworzy właściwe ramy do zrealizowania efektów kształcenia i zakładanych treści programowych dla kierunku *zarządzanie*.

*1.5.5. Punktacja ECTS jest zgodna z wymaganiami określonymi w obowiązujących przepisach prawa, w szczególności uwzględnia przypisanie modułom zajęć powiązanych z prowadzonymi w uczelni badaniami naukowymi w dziedzinie/dziedzinach nauki związanej/związanych z ocenianym kierunkiem więcej niż 50% ogólnej liczby punktów ECTS.**

Jednostka w programie studiów określiła podstawowe wskaźniki związane z punktacją ECTS przewidziane w przepisach prawa. Zajęcia na Wydziale Zamiejscowym prowadzone są tylko w formie niestacjonarnej. Na ocenianym kierunku na studiach niestacjonarnych za zajęcia wymagające bezpośredniego udziału nauczyciela student otrzymuje 76 punktów na I stopniu oraz 25 punktów na II stopniu. Liczba ta jest ustalona w oparciu o liczbę godzin w toku studiów oraz liczbę godzin konsultacji. Wielkości te są ustalone prawidłowo, na realnym poziomie, odpowiadającym rzeczywistej liczbie godzin kontaktowych w toku studiów.

Łączna liczba punktów ECTS jaką student utrzymuje za przedmioty z zakresu nauk podstawowych właściwych dla ocenianego kierunku wynosi 41. Liczba ta jest ustalona prawidłowo,

obejmuje 8 przedmiotów, które stanowią dobrą podstawę wiedzy z zakresu nauk ekonomicznych (m.in. „Matematyka” „Statystyka opisowa”, „Mikroekonomia”, „Nauki o organizacji”, itd.). Na II stopniu liczba ta wynosi 25 (przedmioty to: „Makroekonomia”, „Statystyka matematyczna”, „Koncepcje zarządzania”, „Prawo cywilne”, „Etyka w zarządzaniu” oraz „Podstawy nauk o zarządzaniu”).

Za niezwiązane z kierunkiem studiów zajęcia ogólnouczelniane lub zajęcia na innym kierunku studiów student na I stopniu otrzymuje 8 punktów, zarówno na studiach I, jak i II stopnia. Za zajęcia z obszaru nauk humanistycznych student otrzymuje 26 punktów. Przykładowe przedmioty w tej grupie to m.in.: „Personalizm chrześcijański”, „Aksjologia”, „Wyzwania społeczne”, itd.. Liczby punktów ECTS za ten moduł są określone prawidłowo, w wymaganej wysokości. Na II stopniu wskaźnik ten nie został określony.

Za zajęcia z wychowania fizycznego student otrzymuje dwa punkty ECTS, zarówno na I, jak i II stopniu. Za praktyki zawodowe student otrzymuje 8 punktów. Za zajęcia z języka obcego student otrzymuje 12 punktów na I stopniu oraz 8 punktów na II stopniu.

Za zajęcia o charakterze praktycznym student otrzymuje 15 punktów ECTS. Liczba ta obejmuje trzy przedmioty. W przypadku profilu ogólnoakademickiego można uznać, że jest to liczba wystarczająca, jednak liczba ta powinna zostać zwiększona. W toku studiów obecnie znajdują się również zajęcia, które mają charakter warsztatowy, które mogłyby być również zaliczone do tego typu zajęć. Przy budowie programu kształcenia dla profilu praktycznego liczba ta powinna zostać zwiększona, zgodnie z przyjętą specyfiką przedmiotów, form zajęć oraz stosowanych metod dydaktycznych. Na drugim stopniu liczba ECTS za zajęcia o charakterze praktycznym jest stosunkowo wysoka i wynosi 56 punktów.

W zakresie punktacji ECTS należałoby jednak ujednoclić informację, ponieważ dane przedstawione w raporcie samooceny są inne niż przedstawione w dokumencie „Program kształcenia na kierunku *zarządzanie*, Załącznik nr 1”.

Wydział nie przedstawił zestawienia modułów związanych z prowadzonymi badaniami naukowymi na I stopniu. Ze względu na prowadzenie profilu ogólnoakademickiego określenie modułów jest wymogiem formalnym. Na II stopniu liczba ta obecnie została określona na 9 punktów i jest za niska (nie stanowi 50% łącznej liczby punktów ECTS w toku studiów). Z analizy programu studiów wynika, że student może zdobyć więcej punktów za te moduły. Można bowiem do nich zaliczyć takie przedmioty jak m.in.: „Metodyka badań i prac naukowych”, „Edukacja poprzez projekty” czy „Aksjologia”.

Na poziomie przedmiotów nakład pracy studenta został określony w sylabusach w części „Obciążenie pracą studenta”. Określony nakład pracy obejmuje kilka części w zależności od specyfiki przedmiotu. Podstawową częścią nakładu pracy studenta są godziny kontaktowe. Pozostałe części nakładu pracy studenta obejmują jego pracę samodzielną, w tym: m.in.: przygotowanie się do zajęć, do zaliczenia, przygotowanie pracy pisemnej (zaliczeniowej), jak również specyficzne dla danego przedmiotu aktywności, jak np. pełnienie funkcji menedżerskich w symulacyjnej grze decyzyjnej. Nakład pracy studenta na poziomie przedmiotów jest określony prawidłowo.

Warunki związane z punktacją ECTS są zgodne z wymaganiami określonymi w obowiązujących przepisach prawa, w szczególności z zapisami rozporządzenia MNiSW z dnia 3 października 2014 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia.

*1.5.6. Jednostka powinna zapewnić studentowi elastyczność w doborze modułów kształcenia w wymiarze nie mniejszym niż 30% liczby punktów ECTS wymaganej do osiągnięcia kwalifikacji odpowiadających poziomowi kształcenia na ocenianym kierunku, o ile odrębne przepisy nie stanowią inaczej.**

Plan studiów na kierunku *zarządzanie* przewiduje wybór modułów studiów przez studenta. Student ma możliwość wyboru specjalności (63 punkty ECTS – specjalność „Zarządzanie firmą”). Stanowi to 33,5% łącznej liczby punktów ECTS. Jednostka w programie studiów zapewnia zatem możliwość wyboru modułów kształcenia w wymiarze nie mniejszym niż 30% łącznej liczby punktów ECTS. Na II stopniu zajęcia do wyboru stanowią ok. 36% ogólnej liczby punktów ECTS, z nieznacznymi różnicami, w zależności od specjalności.

Studenci nie mają możliwości wyboru przedmiotów fakultatywnych. Zaliczają oni wyłącznie

kursy, do których są zapisywani odgórnie. Studenci mają, jak już wspomniano, natomiast możliwości wyboru specjalności, w ramach której realizują blok przedmiotów specjalnościowych.

*1.5.7. Dobór form zajęć dydaktycznych na ocenianym kierunku, ich organizacja, w tym liczebność grup na poszczególnych zajęciach, a także proporcje liczby godzin różnych form zajęć umożliwiającą studentom osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia, w szczególności w zakresie pogłębionej wiedzy, umiejętności prowadzenia badań oraz kompetencji społecznych niezbędnych w działalności badawczej. Prowadzenie zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość spełnia warunki określone przepisami prawa.**

Formy zajęć dydaktycznych określone są w programie studiów, wśród których wyróżnia się: wykłady, ćwiczenia oraz warsztaty. W strukturze form zajęć w sylabusach występują tylko dwie formy prowadzenia zajęć: wykłady i ćwiczenia (do których zalicza się również zajęcia warsztatowe). Wykłady stanowią 41%, ćwiczenia 43% i zajęcia warsztatowe 17%. Można zatem przyjąć, że aktywizujących form prowadzenia zajęć jest 60%. Występują niewielkie różnice w strukturze form zajęć pomiędzy specjalnościami. Formy zajęć są prawidłowo dobrane do charakteru przedmiotu. Najwięcej zajęć o charakterze warsztatowym przewidzianych jest dla takich przedmiotów jak np. „Kreowanie rzeczywistości”, „Wyzwania społeczne”, „Mediacje i negocjacje” oraz „Komunikacja interpersonalna”. Na II stopniu w strukturze form zajęć są tylko wykłady oraz ćwiczenia. Wykłady stanowią ok.54%, w zależności od specjalności.

Formy zajęć i ich struktura na ocenianym kierunku sprzyjają realizacji założonych efektów kształcenia, zarówno przedmiotowych, jak również kierunkowych. Aktywizujące formy zajęć, w szczególności zajęcia seminaryjne, przygotowanie projektów, udział w grach decyzyjnych zapewniają również uzyskanie kompetencji niezbędnych w działalności badawczej.

Rozwiązania w zakresie infrastruktury e-learningu zostały przygotowane dla całej Uczelni. Uczelnia korzysta z platformy Moodle. Opracowane zostały również kryteria, które muszą spełniać materiały przeznaczone do wykorzystania na platformie e-learningowej („Standardy materiałów e-learningowych SWBJ”). Wydział umożliwia zatem studentom i nauczycielom akademickim dostęp do platformy edukacyjnej (e-learningowej) o funkcjonalnościach zapewniających co najmniej udostępnianie materiałów edukacyjnych, personalizowanie dostępu studentów do zasobów i narzędzi platformy, komunikowanie się nauczyciela ze studentami oraz pomiędzy studentami. Zakres wykorzystania platformy jest niewielki (nie ma w sylabusach określonego zakresu stosowania e-learningu).

Zajęcia na Wydziale Zamiejscowym prowadzone są tylko w formie niestacjonarnej. Zajęcia odbywają się w piątki (od godz. 16:00) oraz soboty. W soboty zajęcia trwają w blokach do godziny maksymalnie 20:15. W niedzielę zajęcia się nie odbywają. Zjazdy odbywają się na ogół co dwa tygodnie. Zajęcia odbywają się w blokach 1,5 - godzinnych z przerwami 10 min. oraz z jedną przerwą 30 minutową w środku dnia. W niektórych przypadkach zauważono nadmierne blokowanie zajęć (np. Grupa 411 „Normalizacja i certyfikacja” od 8:10 do 13:00, „Zarządzanie jakością w administracji publicznej” od 16:10 do 21:00).

Liczebność grup nie budzi zastrzeżeń, jest podyktowana ogólnie małą liczbą studentów na roku (jedna lub dwie grupy ćwiczeniowe). Organizacja zajęć na Wydziale jest prawidłowa, z zastrzeżeniem nadmiernego blokowania wymienionych zajęć.

Studenci obecni na spotkaniu z Zespołem Oceniającym podkreślili, że zajęcia o charakterze praktycznym tj. ćwiczenia są wprowadzone do planu studiów w odpowiedniej proporcji w stosunku do wykładów. Zdaniem studentów dobór form zajęć odpowiada profilowi ogólnoakademickiemu, ponieważ w ich ocenie są oni przygotowywani do prowadzenia własnych badań naukowych.

Studenci ocenili, że sekwencja zajęć w programie studiów jest odpowiednia, a przez to na kolejnych latach studiów wykorzystują oni wiedzę i umiejętności zdobyte wcześniej.

W opinii studentów obecnych na spotkaniu z Zespołem Oceniającym, organizacja zajęć na ocenianym kierunku studiów jest prawidłowa. Ilość zajęć w czasie dnia zjazdowego jest odpowiednia. W planie zajęć nie występują długie przerwy pomiędzy zajęciami. Ewentualne uwagi studentów odnośnie planu zajęć są w miarę możliwości uwzględniane przez władze Uczelni. Plan zjazdów oraz plan zajęć są ogłaszane z odpowiednim wyprzedzeniem i nie ulegają częstym zmianom. Studenci nie spotkali się z problemem zbyt licznych grup zajęciowych. W ich opinii liczebność grup jest ustalana w sposób odpowiedni i pozwalający im na czynny udział w zajęciach. W ocenie studentów organizacja

zajęć pozwala im na uzyskiwanie zakładanych efektów kształcenia.

Podsumowując, dobór form zajęć dydaktycznych na ocenianym kierunku, ich właściwa organizacja, w tym odpowiednia liczebność grup na poszczególnych zajęciach, a także proporcje liczby godzin różnych form zajęć umożliwiają zdaniem studentów osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia.

1.5.8. W przypadku, gdy w programie studiów na ocenianym kierunku zostały uwzględnione praktyki zawodowe, jednostka określa efekty kształcenia i metody ich weryfikacji, oraz zapewnia właściwą organizację praktyk, w tym w szczególności dobór instytucji o zakresie działalności odpowiednim do celów i efektów kształcenia zakładanych dla ocenianego kierunku oraz liczbę miejsc odbywania praktyk dostosowaną do liczby studentów kierunku.

Program studiów przewiduje obowiązkowe praktyki w wymiarze łącznym 160 godzin na studiach I stopnia. Praktyka podzielona jest na dwie części: specjalistyczną (realizowana w III, IV semestrze w wymiarze 80 h) oraz dyplomową (V, VI sem. – 80h). Zasady odbywania praktyk określa regulamin studiów oraz regulamin praktyk studenckich (Zarządzenie nr 10 Rektora z dnia 24 września 2015 r. oraz nr 11 z dnia 10 lipca 2013 r.).

Pierwszą część praktyki studenci mogą odbyć w ramach umowy o pracę. W tym przypadku student zobowiązany jest dostarczyć niezbędne dokumenty od pracodawcy, w tym zakres wykonywanych obowiązków. Druga część praktyki (dyplomowa) jest ściśle zintegrowana z pisaną pracą licencjacką i podlega opiece promotora, który określa termin i miejsce jej odbywania. Takie rozwiązanie należy uznać za właściwe, dające studentowi możliwość konsultowania zagadnień praktycznych podczas pisania pracy z promotorem.

Nadzór nad organizacją i przebiegiem praktyk sprawuje Akademickie Biuro Karier. Kierownik biura karier zalicza praktyki na podstawie przedstawionej przez studenta dokumentacji, która zawiera m.in.: opis zrealizowania programu praktyki oraz opinię opiekuna praktyk w przedsiębiorstwie, a w przypadku praktyki dyplomowej dodatkowo opinię promotora.

W programie kształcenia nie ma określonych efektów praktyki, ponieważ nie został sporządzony dla tego modułu sylabus. Natomiast cele praktyki określone są w regulaminie studiów. Cele te związane są bezpośrednio ze zdobywanymi umiejętnościami praktycznymi.

Program praktyki jest ustalany indywidualnie ze studentem. Za praktyki zawodowe student otrzymuje 8 punktów ECTS, co w przybliżeniu odpowiada godzinowemu wymiarowi praktyk. Przyjęte i realizowane zasady organizacji i kontroli praktyk należy uznać za wystarczające, jak na profil ogólnoakademicki.

Lista przedsięwzięć, w których studenci odbywali praktyki jest stosunkowo bogata obejmująca kilkanaście podmiotów. W każdym z nich istnieje możliwość zrealizowania praktyki, w zakresie programu przewidzianego dla studentów kierunku *zarządzanie*.

Na II stopniu praktyki są nieobowiązkowe.

Studenci mają swobodę w wyborze jednostki, w której chcą odbywać praktykę. Uczelnia weryfikuje jednak wybór studenta, poprzez konieczność zawarcia umowy o praktykę pomiędzy nią a praktykodawcą. Pozwala to zapobiec dokonaniu przez studenta wyboru jednostki, która uniemożliwi mu uzyskania zakładanych efektów kształcenia, co ocenia się pozytywnie. Studenci mają też możliwość zaliczenia praktyki poprzez swoją pracę zawodową zbieżną ze studiowanym kierunkiem studiów. W tym celu muszą wykazać zakres realizowanych obowiązków oraz odpowiedni staż pracy.

Studenci mają obowiązek uzupełnienia opisu realizowanych zadań w Karcie Praktyk Studenckich. Praktyka kończy się wystawieniem oceny oraz przedstawieniem pisemnej opinii o studencie. Student może w dzienniczku dokonać samooceny swojej pracy i wyrazić swoją opinię o odbytych praktykach. Opiekun praktyk po przedstawieniu wymaganej dokumentacji dokonuje formalnego zaliczenia na ocenę i przyznania odpowiedniej liczby punktów ECTS.

Studenci obecni na spotkaniu z Zespołem Oceniającym podkreślili, że ich zdaniem organizacja praktyk studenckich jest prawidłowa. Regulamin praktyk w sposób precyzyjny i zrozumiały określa wymagania stawiane studentom w związku z praktykami. Regulamin ten jest dostępny dla studentów za pośrednictwem strony internetowej Uczelni. Praca opiekuna praktyk została pozytywnie oceniona przez studentów.

Podsumowując, wydział zapewnia właściwą organizację praktyk, w tym w szczególności dobór odpowiednich instytucji o zakresie działalności odpowiednim do celów i efektów kształcenia

zakładanych dla ocenianego kierunku.

1.5.9. Program studiów sprzyja umiędzynarodowieniu procesu kształcenia, np. poprzez realizację programu kształcenia w językach obcych, prowadzenie zajęć w językach obcych, ofertę kształcenia dla studentów zagranicznych, a także prowadzenie studiów wspólnie z zagranicznymi uczelniami lub instytucjami naukowymi.

Umiędzynarodowienie procesu kształcenia jest słabą stroną Wydziału. Aktualnie na Wydziale nie ma studentów przyjeżdżających lub wyjeżdżających w ramach wymiany międzynarodowej (Erasmus+, umowy bilateralne). Wydział nie posiada oferty kształcenia w językach obcych. W procesie dydaktycznym uczestniczyło w poprzednim roku dwóch wykładowców przyjeżdżających z zagranicy (Ukraina).

Program studiów nie przewiduje możliwości wyboru przedmiotów w językach obcych. Studenci mają natomiast możliwość wyboru języka obcego, którego chcą uczyć się w ramach lektoratu. Studenci dokonują również wyboru poziomu, na jakim chcą kształcić się językowo. Kształcenie językowe zdaniem studentów obejmuje naukę słownictwa specjalistycznego. Studenci obecni na spotkaniu z Zespołem Oceniającym wyrazili pozytywną opinię w przedmiocie jakości nauczania języków obcych na ocenianym kierunku studiów. W ofercie kształcenia nie ma wykładów zagranicznych profesorów.

1.6. Polityka rekrutacyjna umożliwia właściwy dobór kandydatów.

1.6.1. Zasady i procedury rekrutacji zapewniają właściwy dobór kandydatów do podjęcia kształcenia na ocenianym kierunku studiów i poziomie kształcenia w jednostce oraz uwzględniają zasadę zapewnienia im równych szans w podjęciu kształcenia na ocenianym kierunku.

Zasady i procedury rekrutacji na oceniany kierunek studiów określa uchwała Konwentu SW im. Jańskiego nr 33A z dnia 14 maja 2014 r. w sprawie: warunków i trybu przyjęć na studia oraz form studiów na poszczególnych kierunkach w roku akademickim 2015/2016. Wstęp na studia na ocenianym kierunku studiów jest wolny. Kandydat zobowiązany jest jedynie do posiadania świadectwa maturalnego w przypadku rekrutacji na studia pierwszego stopnia. Natomiast w przypadku studiów drugiego stopnia wymagany jest dyplom ukończenia co najmniej studiów pierwszego stopnia lub jednolitych studiów magisterskich. Na studia II stopnia nie ma sformułowanych żadnych wymogów merytorycznych, które umożliwiałyby weryfikację stopnia przygotowania do studiów na kierunku *zarządzanie*.

Uczelnia nie stosuje kryteriów rekrutacyjnych o charakterze dyskryminującym. Wielkość przeprowadzanego naboru jest zdaniem studentów odpowiednia w stosunku do potencjału dydaktycznego Uczelni. Informacje o procesie rekrutacji są dostępne na stronie internetowej Uczelni.

1.6.2. Zasady, warunki i tryb potwierdzania efektów uczenia się na ocenianym kierunku umożliwiają identyfikację efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów oraz ocenę ich adekwatności do efektów kształcenia założonych dla ocenianego kierunku studiów.

Uczelnia określiła warunki i tryb potwierdzania efektów uczenia się w drodze formalnej w bardzo ogólny sposób, w Regulaminie studiów, w Rozdziale 12 („Studia w wyniku potwierdzenia efektów uczenia się”) oraz w Uchwale Konwentu z dnia 30 czerwca 2015 r. w sprawie Regulaminu potwierdzania efektów uczenia się.

W przygotowanej dokumentacji znajdują się stwierdzenia, że studenci ubiegający się o przyjęcie na studia na Wydziale Zarządzania zobowiązani są do przedstawienia odpowiednich dokumentów potwierdzających dotychczasową drogę kształcenia. Określone są również ogólne warunki postępowania w przypadku, gdy przedstawione przez kandydata efekty uczenia się poza systemem studiów nie są adekwatne do efektów kształcenia obowiązujących na kierunku *zarządzanie*. Dla studenta, który został przyjęty w wyniku potwierdzenia efektów uczenia się Dziekan określa indywidualny plan studiów.

Na wizytowanym Wydziale dotychczas nie potwierdzono efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów.

1.7. System sprawdzania i oceniania umożliwia monitorowanie postępów w uczeniu się oraz ocenę

stopnia osiągnięcia przez studentów zakładanych efektów kształcenia.*

1.7.1. Stosowane metody sprawdzania i oceniania efektów kształcenia są adekwatne do zakładanych efektów kształcenia, wspomagają studentów w procesie uczenia się i umożliwiają skuteczne sprawdzenie i ocenę stopnia osiągnięcia każdego z zakładanych efektów kształcenia, w tym w szczególności w zakresie pogłębionej wiedzy, umiejętności prowadzenia badań oraz kompetencji społecznych niezbędnych w działalności badawczej, na każdym etapie procesu kształcenia, także na etapie przygotowywania pracy dyplomowej i przeprowadzania egzaminu dyplomowego, oraz w odniesieniu do wszystkich zajęć, w tym zajęć z języków obcych.

Podstawowa informacja dotycząca sposobów weryfikacji efektów kształcenia znajduje się w sylabusach w części, „Warunki zaliczenia przedmiotu i sposoby weryfikacji zakładanych efektów kształcenia osiąganych przez studenta”. Dodatkowo sposoby weryfikacji uszczegółowione są w „Matrycy kierunkowych efektów kształcenia w odniesieniu do sposobu weryfikacji”. W sylabusach jako najczęściej stosowane metody weryfikacji wskazano m.in.: prace pisemne, projekt, aktywność na zajęciach, na ćwiczeniach warsztatowych. Na niektórych przedmiotach opis sposobów weryfikacji jest stosunkowo szczegółowy, np. dla przedmiotu „Edukacja poprzez projekty”. W matrycy określono grupę metod weryfikacji osobno dla egzaminu (pisemny i ustny), zaliczenia (prace pisemne,teczka prac, projekt, sprawozdanie, prezentacje, praca kontrolna, aktywność) oraz pracy dyplomowej. Sposoby weryfikacji uwzględniają strukturę przedmiotowych efektów kształcenia (wiedza, umiejętności kompetencje społeczne).

Zasady i sposób weryfikacji efektów w procesie dyplomowania jest określony w kilku dokumentach, m.in.: w Regulaminie studiów (r. 11 „Zakończenie studiów”) oraz w dokumencie „Zasady dyplomowania” (uchwała nr 11 a Konwentu z dnia 17 kwietnia 2013 r. w sprawie zasad dyplomowania”). Zasady dyplomowania w sposób wyczerpujący określają takie zagadnienia jak m.in.: dobór promotorów, przebieg seminarium dyplomowego, wymogi stawiane pracom dyplomowych, przebieg egzaminu dyplomowego, itp.. Ramy formalne procesu dyplomowania są właściwie, szczegółowo opracowane i udostępnione studentom.

Zespół Oceniający przeanalizował łącznie 105 prac (z czego 44 prace licencjackie oraz 61 prac magisterskich). Prace są zgodne z dyscyplinami do których przepisane są efekty kształcenia. Zdecydowana większość prac jest bezpośrednio związana z zagadnieniami zarządzania, w pojedynczych przypadkach prace są z ekonomii (np. sposoby przeciwdziałania bezrobociu). Wśród prac występują również prace z finansów. Należy zaznaczyć, że prace dotyczące finansów nawiązują na ogół bezpośrednio do zagadnień zarządzania. Oceniane prace spełniały, niektóre w stopniu minimalnym, standardy poziomu licencjatu lub pracy magisterskiej, jednak występowało w nich szereg niedociągnięć. M.in. tytuł jak i cel pracy nie były zgodne z jej zawartością, wnioski z części badawczej pracy są bardzo ubogie. W niektórych recenzjach brak było oceny pracy. Oceny z prac są na ogół zawyżone.

Egzamin dyplomowy obejmuje: prezentację pracy przez studenta oraz odpowiedzi na trzy pytania, z zakresu pracy, z przedmiotów podstawowych i kierunkowych oraz specjalnościowych. Przyjęty sposób i zakres egzaminu pozwala na dobre zweryfikowanie efektów kształcenia w procesie dyplomowania.

Bieżącą obsadę seminarium stanowi 6 doktorów – czterech na studiach licencjackich i dwóch na studiach II stopnia. Na studiach II stopnia należałoby rozważyć obsadę seminariów również samodzielnymi nauczycielami akademickimi. Obsada seminarium nie budzi zastrzeżeń.

Podsumowując, można stwierdzić, że proces dyplomowania przebiega prawidłowo, a stosowane metody sprawdzania i oceniania efektów kształcenia na wszystkich etapach procesu kształcenia są adekwatne do zakładanych efektów kształcenia i wspomagają studentów w procesie uczenia się.

Najczęściej stosowaną na ocenianym kierunku studiów formą weryfikacji uzyskania zakładanych efektów kształcenia są egzaminy pisemne i ustne. W ocenie studentów obecnych na spotkaniu z Zespołem Oceniającym, formy egzaminów są odpowiednio dostosowane do treści prezentowanych w czasie zajęć. W opinii studentów stosowane metody sprawdzania i oceniania efektów kształcenia wspomagają ich w procesie uczenia się i pozwalają na skuteczną weryfikację uzyskiwania zakładanych efektów kształcenia. Studenci pozytywnie ocenili również sposób weryfikacji efektów kształcenia uzyskiwanych w czasie praktyk zawodowych.

Studenci obecni na spotkaniu z Zespołem Oceniającym nie potrafili ocenić czy stosowane metody sprawdzania i oceniania efektów kształcenia umożliwiają skuteczne sprawdzenie i ocenę stopnia osiągnięcia każdego z zakładanych efektów kształcenia, w tym w szczególności w zakresie pogłębionej wiedzy, umiejętności prowadzenia badań oraz kompetencji społecznych niezbędnych w działalności badawczej, ponieważ bardzo rzadko zapoznają się oni z dokumentami określającym efekty kształcenia.

Studenci wiedzą, iż procedura i zasady dyplomowania zostały uregulowane w rozdziale 11 Regulaminu Studiów. Szczegółowe aspekty procesu dyplomowania oraz wymagania dotyczące formalnych aspektów pracy dyplomowej zostały dookreślone w uchwale Konwentu Uczelni z dnia 17 kwietnia 2013 r. w sprawie zasad dyplomowania, dzięki czemu studenci nie mają problemów z przygotowaniem pracy od strony formalnej. Studenci znają ww. procedury, ponieważ są im one tłumaczone przez promotorów na pierwszych seminariach. Studenci obecni na spotkaniu z Zespołem Oceniającym nie potrafili wskazać czy ich zdaniem formuła przeprowadzania egzaminu dyplomowego jest adekwatna do kierunkowych efektów kształcenia i pozwala na skuteczne sprawdzenie i ocenę stopnia ich osiągnięcia, ponieważ nie zapoznają się oni z dokumentem określającym efekty kształcenia.

*1.7.2. System sprawdzania i oceniania efektów kształcenia jest przejrzysty, zapewnia rzetelność, wiarygodność i porównywalność wyników sprawdzania i oceniania, oraz umożliwia ocenę stopnia osiągnięcia przez studentów zakładanych efektów kształcenia. W przypadku prowadzenia kształcenia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość stosowane są metody weryfikacji i oceny efektów kształcenia właściwe dla tej formy zajęć.**

Ogólne zasady oceny efektów kształcenia są sformułowane w Regulaminie studiów, w szczególności zasady zaliczania przedmiotów, obowiązująca skala ocen, zasady przystępowania i przeprowadzania zaliczeń i egzaminów. Szczegółowe zasady oceniania efektów kształcenia zawarte są również w sylabusach. W sylabusie znajduje się część, w której określone są warunki zaliczenia przedmiotu. Warunki te opisane są z różnym stopniem szczegółowości. Na ogół określone są rodzaje aktywności studenta składające się na ocenę końcową, wraz z określeniem udziału poszczególnych aktywności w ocenie końcowej. Z niektórych przedmiotów ta część opisana jest w sposób szczegółowy i jasny (np. „Badania marketingowe”), z zaznaczeniem progów punktacji na poszczególne oceny.

Weryfikacja efektów w oparciu o prace przejściowe i egzaminacyjne przebiega prawidłowo z zastrzeżeniami. Prace są na ogół słabo opisane (brak zaznaczenie poprawnych odpowiedzi, zdarzają się również, że nie ma napisanych ocen). W niektórych pracach zakres pracy własnej studenta jest wystarczający. Niektóre z prac wskazują na niewysokie wymagania stawiane przed studentem. Prace przejściowe i egzaminacyjne pozwalają na właściwą weryfikację efektów kształcenia, ale powinno to być połączone z weryfikacją za pomocą innych metod (m.in. praca na zajęciach).

Analiza wystawianych ocen w ostatniej sesji egzaminacyjnej pozwala stwierdzić, że istnieje wyraźna tendencja do zawyżania ocen. Na I stopniu ponad 45% wszystkich ocen z ostatniej sesji egzaminacyjnej to oceny bardzo dobre, dobre (25%) oraz dobre plus (11.1%). Oceny z egzaminu dyplomowego są bardziej zróżnicowane w skali od 3,5 do 5. Na II stopniu oceny są nieco bardziej wyrównane, aczkolwiek występuje również tendencja do zawyżania ocen. Ocen bardzo dobrych jest 39,4%, następnie ocen dobrych 17,8% oraz ocen dostatecznych 17,1%. Z egzaminu dyplomowego ocen bardzo dobrych jest 64,6%, dobrych plus 20,8% oraz dobrych 14,6%. Ten obszar weryfikacji efektów kształcenia powinien być monitorowany pod kątem przyczyn występowania zjawiska zawyżania ocen.

Zgodnie z opiniami studentów obecnych na spotkaniu z Zespołem Oceniającym potwierdzają, że czują się oni oceniani obiektywnie, według kryteriów przedstawionych na pierwszych zajęciach z danego przedmiotu. Uczelnia nie wprowadziła ogólnego dokumentu regulującego zasady oceniania studentów, jednak w ich opinii zasady ustalone przez prowadzących są przejrzyste i zapewniają rzetelność, wiarygodność i porównywalność wyników sprawdzania i oceniania. W ocenie studentów, nauczyciele akademicy zawsze przestrzegają ustalonych uprzednio zasad zaliczenia kursu. Po każdym egzaminie studenci mają możliwość wglądu do swojej pracy pisemnej, a nauczyciele akademicy tłumaczą im jakie błędy popełnili i co muszą zmienić w sposobie uczenia się, aby zaliczyć przedmiot. Zaprezentowane przez Uczelnię karty przedmiotów zawierają w sobie kryteria oceniania.

W związku z tym, system sprawdzania i oceniania efektów kształcenia umożliwia ocenę stopnia osiągnięcia przez studentów zakładanych efektów kształcenia.

W ocenie studentów system sprawdzania i oceniania efektów kształcenia jest przejrzysty i obiektywny, zapewnia rzetelność, wiarygodność i porównywalność wyników sprawdzania i oceniania. Nie potrafili oni natomiast wskazać czy umożliwia on ocenę stopnia osiągnięcia przez studentów zakładanych efektów kształcenia.

Stosowany na Wydziale system ocen nie budzi istotnych zastrzeżeń. Wymagania wobec studentów są jasne i wystandaryzowane. Można uznać, że sprawdzanie i ocenianie efektów kształcenia przebiega prawidłowo.

1. Ocena – kryterium 1 – w pełni

2. Uzasadnienie

Sposób wyodrębnienia kierunku *zarządzanie* z obszaru nauk społecznych oraz przypisanie do dziedzin i dyscyplin naukowych jest prawidłowe, z zastrzeżeniem uporządkowana informacji w tym zakresie. Kierunkowe efekty kształcenia są sporządzone w oparciu o efekty przedmiotowe. W związku z powyższym efekty kierunkowe nie stanowią swoistego opisu kierunku, są bardzo rozproszone i nie stanowią uogólnienia efektów przedmiotowych. W efektach kształcenia są odniesienia do kompetencji potrzebnych w przygotowaniu do pracy naukowo – badawczej. Treści programowe, w tym również dobór specjalności jest prawidłowy odpowiadający efektom kierunku *zarządzanie*. Dobór przedmiotów odpowiada przyjętej koncepcji kształcenia, podkreślając zagadnienia z zakresu humanistyki. Metody dydaktyczne oraz formy prowadzenia zajęć są określone właściwie, odpowiadające specyfice przedmiotów i kształcenia na profilu ogólnoakademickim.

System określania nakładu pracy studenta sporządzony jest prawidłowo, z zastrzeżeniem uzupełnienia niekompletnych informacji. System sprawdzania i oceniania efektów kształcenia jest przejrzysty, umożliwiający ocenę stopnia osiągnięcia przez studentów zakładanych efektów kształcenia. Występuje jednak tendencja do zawyżania ocen.

W przypadku warunków rekrutacji na II stopień nie ma określonych wymagań, które powinny zostać spełnione przez kandydatów, kończących studia na innych kierunkach niż *zarządzanie* i kierunki pokrewne.

3. Zalecenia:

- Należałoby uporządkować informację dotyczącą przypisania kierunku do dyscyplin naukowych.
- Zaleca się, aby w trakcie opracowywania opisu efektów kształcenia dla profilu praktycznego sformułować opis kierunku za pomocą efektów, odrębnych w stosunku do efektów przedmiotowych.
- Należałoby monitorować przyczyny zawyżania ocen, w tym również z prac dyplomowych.
- Należałoby opracować mechanizm pozwalający na uzupełnienie wiedzy i umiejętności, w przypadku studentów II stopnia kończących na I stopniu kierunki nie związane z zarządzaniem.
- Zalecane jest podejmowanie wysiłków w zakresie umiędzynarodowienia procesu kształcenia.
- Zaleca się przy układaniu planu zajęć unikać blokowania zajęć z jednym wykładowcą.
- Zaleca się opublikowanie sylabusów przedmiotów w taki sposób, aby umożliwić studentom zapoznanie się z nimi również poza Uczelnią.

2. Liczba i jakość kadry naukowo-dydaktycznej oraz prowadzone w jednostce badania naukowe zapewniają realizację programu kształcenia na ocenianym kierunku oraz osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów kształcenia

2.1. Nauczyciele akademicki stanowiący minimum kadrowe posiadają dorobek naukowy zapewniający realizację programu studiów w obszarze wiedzy odpowiadającym obszarowi kształcenia, wskazanemu dla tego kierunku studiów, w zakresie jednej z dyscyplin naukowych, do których odnoszą się efekty kształcenia określone dla tego kierunku. Struktura kwalifikacji nauczycieli akademickich stanowiących

*minimum kadrowe odpowiada wymogom prawa określonym dla kierunków studiów o profilu ogólnoakademickim, a ich liczba jest właściwa w stosunku do liczby studentów ocenianego kierunku.**

Struktura kwalifikacji nauczycieli akademickich stanowiących minimum kadrowe odpowiada wymaganiom określonym w przepisach prawa. Analiza spełnienia wymagań dotyczących minimum kadrowego obejmuje posiadane tytuły i stopnie naukowe, specjalizację naukową oraz dorobek naukowy nauczycieli akademickich, a także obciążenia dydaktyczne w bieżącym roku akademickim, złożone oświadczenia o wyrażeniu zgody na wliczenie do minimum kadrowego ocenianego kierunku studiów oraz ich zatrudnienie w Uczelni.

Minimum kadrowe powinno spełniać warunki określone w rozporządzeniu stanowiącym poz. 4 Załącznika nr 1 raportu. W związku z powyższym do minimum kadrowego kierunku *zarządzanie* prowadzonego na poziomie studiów I i II stopnia zalicza się 12 osób, gdyż posiadają zapewniający realizację programu studiów dorobek naukowy w obszarze wiedzy, odpowiadającym obszarowi kształcenia, wskazanemu dla tego kierunku studiów, w zakresie dyscypliny naukowej, do której odnoszą się efekty kształcenia określone dla tego kierunku, co stanowi spełnienie wymagań określonych w § 12 ust 1 rozporządzenia, o którym mowa w Załączniku nr 1 do raportu z wizytacji.

W szczególności do minimum kadrowego zaliczono 6 osób z tytułami naukowymi lub ze stopniami naukowymi doktora habilitowanego, w tym dorobek naukowy z nauk o zarządzaniu ma 5 osób, a z ekonomii 1 osoba. Zaliczono także 6 osób ze stopniami naukowymi doktora, w tym 3 z dorobkiem z nauk o zarządzaniu i 3 z dorobkiem z ekonomii.

Osoby zaliczone do minimum kadrowego zostały zatrudnione w Uczelni (nie później niż od początku semestru studiów) w pełnym wymiarze czasu pracy, a zatem spełnione zostały wymagania określone w § 13 ust. 1 rozporządzenia, o którym mowa powyżej oraz w art. 9a ust. 1 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym. 6 osób jest jednak zatrudnionych do 30.06.2016, pozostałe na czas nieokreślony.

Analiza obciążeń dydaktycznych nauczycieli akademickich stanowiących minimum kadrowe wykazała, iż wszyscy spełniają warunki określone w § 13 ust. 2 tego rozporządzenia.

W wyniku weryfikacji akt osobowych osób stanowiących minimum kadrowe stwierdza się, iż wszystkie teczki zawierają dokumentację poświadczającą uzyskanie stopni i tytułów naukowych. Dokumenty dotyczące nawiązania stosunku pracy (umowy o pracę) zawierają informacje o Uczelni, jako podstawowym miejscu pracy zgodnie z art. 119 ust. 1 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym.

W związku z analizą dokumentacji, a w szczególności oświadczeń o wyrażeniu zgody na wliczenie do minimum kadrowego stwierdzono, iż osoby zgłoszone do minimum kadrowego spełniają także warunki określone w art. 112a ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym, co potwierdzają również dane zawarte w „Zintegrowanym systemie informacji o nauce i szkolnictwie wyższym POL-on”.

Stosunek liczby nauczycieli akademickich stanowiących minimum kadrowe, do liczby studentów kierunku powinien spełniać wymagania określone w § 17 ust. 1 pkt 8 rozporządzenia określonego. Na ocenianym kierunku studiuje 205 osób. Stosunek ten wynosi więc 1:17 przy obowiązującym, nie mniejszym niż 1:120 – dla kierunków studiów w obszarze nauk społecznych, zatem wymagania w tym zakresie zostały spełnione.

*2.2. Dorobek naukowy, doświadczenie w prowadzeniu badań naukowych oraz kompetencje dydaktyczne nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia na ocenianym kierunku są adekwatne do realizowanego programu i zakładanych efektów kształcenia. W przypadku, gdy zajęcia realizowane są z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, kadra dydaktyczna jest przygotowana do prowadzenia zajęć w tej formie.**

Zajęcia na kierunku prowadzi, oprócz osób z minimum kadrowego, 15 nauczycieli akademickich, w tym 13 ze stopniami naukowymi doktora (3 w zakresie nauk o zarządzaniu, 2 ekonomii, 3 socjologii, 2 pedagogiki, 1 teologii, 1 prawa i 1 nauk technicznych – informatyki). Dwie inne osoby, bez stopni naukowych, to informatycy. Jest to zespół liczny i o wielorakich kwalifikacjach. Wszyscy mają znaczące doświadczenie dydaktyczne. Ta liczebność i różnorodność kadry umożliwia realizację zamierzonych efektów kształcenia i programów.

Uczelnia posiada dobre warunki do przygotowania kadry do kształcenia na odległość. Zatrudniono w tym celu wybitnego specjalistę, który zgodnie z założeniami Wydziału, stopniowo rozwija zakres stosowania e-learningu.

2.3. *Prowadzona polityka kadrowa umożliwia właściwy dobór kadry, motywuje nauczycieli akademickich do podnoszenia kwalifikacji naukowych i rozwijania kompetencji dydaktycznych oraz sprzyja umiędzynarodowieniu kadry naukowo-dydaktycznej.*

Polityka kadrowa jest podporządkowana potrzebom dydaktycznym. Osoby proponowane do zatrudnienia dziekan wybiera (spośród zgłaszających akces) według dorobku naukowego oraz doświadczenia dydaktycznego i praktycznego związanego z dyscypliną nauki o zarządzaniu lub poszukuje ich na zewnątrz Uczelni z wykorzystaniem porad współpracowników. Osoby zatrudnione podlegają ocenom okresowym ze względu na osiągnięcia naukowe, dydaktyczne i organizacyjne. Jest w tej ocenie uwzględniany wynik ankiet studenckich.

Inną cechą tej polityki jest sprzyjanie rozwojowi naukowemu. Najistotniejsza forma wsparcia to pokrywanie kosztów publikacji naukowych i udostępnianie możliwości publikowania we własnych wydawnictwach, w tym dwumiesięczniku „Zarządzanie i Edukacja” (lista B, 6 pkt.).

2.4. *Jednostka prowadzi badania naukowe w zakresie obszaru/obszarów wiedzy, odpowiadającego/odpowiadających obszarowi/obszaro- m kształcenia, do którego/których został przyporządkowany kierunek, a także w dziedzinie/dziedzinach nauki oraz dyscyplinie/dyscyplinach naukowych, do których odnoszą się efekty kształcenia.**

Każdy z pracowników zaliczonych do minimum kadrowego i wielu spoza tego minimum prowadzi badania naukowe i publikuje ich rezultaty. Ponadto zespół pracowników i studentów ocenianego kierunku realizuje wieloletni program badań dotyczący etyki pracy. W ciągu 10 lat wzięło w nim udział około 700 studentów. Badano około 400 organizacji. Był on objęty dofinansowaniem MNiSW. Powstało w związku z nim wiele publikacji naukowych. Opracowano projekt „normy etyczności pracy”. Tak wyspecjalizowane (niszowe) wieloletnie badania można uznać za dobre rozwiązanie, dające niewielkiemu zespołowi naukowemu szansę na oryginalne wyniki badań.

2.5. *Rezultaty prowadzonych w jednostce badań naukowych są wykorzystywane w projektowaniu i doskonaleniu programu kształcenia na ocenianym kierunku oraz w jego realizacji.*

Rezultaty badań naukowych są podstawą wzbogacania treści programowych, projektowania zmian programowych i udziału w dyskusjach na temat koncepcji kształcenia i zakładanych jego efektów. Osoby prowadzące badania przekładają je również na zajęcia seminaryjne oraz powstające pod ich kierunkiem prace dyplomowe.

1. Ocena – kryterium 2 – w pełni

2. Uzasadnienie

Do minimum kadrowego kierunku zarządzanie prowadzonego na poziomie studiów I i II stopnia zaliczono 12 osób, które posiadają zapewniający realizację programu studiów dorobek naukowy w obszarze wiedzy, odpowiadającym obszarowi kształcenia, wskazanemu dla tego kierunku studiów, w zakresie dyscypliny naukowej, do której odnoszą się efekty kształcenia.

Osoby stanowiące minimum kadrowe oraz pozostałe osoby prowadzące zajęcia na kierunku stanowią liczny zespół i o różnorodnych kwalifikacjach. Wszyscy mają znaczące doświadczenie dydaktyczne. Ta liczebność i różnorodność kadry umożliwia realizację zamierzonych efektów kształcenia i programów. Prowadzona przez Wydział polityka kadrowe sprzyja rozwojowi naukowemu pracowników. Każdy z pracowników zaliczonych do minimum kadrowego i wielu spoza tego minimum prowadzi badania naukowe i publikuje ich rezultaty. Rezultaty badań naukowych są podstawą wzbogacania treści programowych, projektowania zmian programowych i udziału w dyskusjach na temat koncepcji kształcenia i zakładanych jego efektów.

3. Zalecenia

Zaleca się większą dbałość o stabilność minimum kadrowego.

3. Współpraca z otoczeniem społecznym, gospodarczym lub kulturalnym w procesie kształcenia

3.1. *Jednostka współpracuje z otoczeniem społecznym, gospodarczym lub kulturalnym, w tym z pracodawcami i organizacjami pracodawców, w szczególności w celu zapewnienia udziału przedstawicieli tego otoczenia w określaniu efektów kształcenia, weryfikacji i ocenie stopnia ich realizacji, organizacji praktyk zawodowych, w przypadku, gdy w programie studiów na ocenianym kierunku praktyki te zostały uwzględnione.**

Zakres współpracy Wydziału z otoczeniem społeczno-gospodarczym jest na dobrym poziomie, Wydział jest rozpoznawalny przez otoczenie w obszarze prowadzonych działalności.

Zespół Oceniający spotkał się z przedstawicielami otoczenia społeczno – gospodarczego, na którym obecni byli przedstawiciele kilku instytucji, jak również nauczyciele prowadzący zajęcia na kierunku *zarządzanie*, którzy są związani z praktyką gospodarczą. Na spotkaniu podkreślano znaczenie wiedzy praktycznej, jak również znaczenie praktyk zawodowych (niektóre z firm, których przedstawiciele byli obecni na spotkaniu przyjmowały studentów kierunku *zarządzanie* na praktykę). Podkreślano również plany wspólnych inicjatyw Uczelni z przedstawicielami otoczenia, m.in. w zakresie współpracy w zakresie kształcenia na planowanych specjalnościach.

Jednym z obszarów współpracy Uczelni z otoczeniem są wspólne inicjatywy podejmowane z Polsko – Mongolską Izbą Przemysłowo – Handlową. Współpraca ta ma również zostać uwzględniona w koncepcji kształcenia oraz doborze specjalności na opracowywanym profilu praktycznym.

Odnosić należy również ogólnopolską inicjatywę Szkół Jańskiego mającą na celu poszerzenie współpracy z podmiotami otoczenia. W dniu 21 stycznia 2016 r. podpisany został list intencyjny pomiędzy Uczelnią a czterema podmiotami, którego celem jest poszerzenie współpracy Uczelni z rynkiem pracy. W szczególności celem porozumienia jest współtworzenie i rozwój nowych kierunków i specjalności studiów oraz prowadzenie praktycznych studiów dualnych, również na kierunku *zarządzanie*. Inicjatywa ta jest szczególnie ważna w okresie, gdy Uczelnia przygotowuje koncepcję kształcenia na profilu praktycznym.

Biorąc pod uwagę fakt kształcenia na profilu ogólnoakademickim można uznać, że dotychczasowa współpraca z otoczeniem społeczno – gospodarczym Wydziału Zarządzania spełnia podstawowe cele, ale powinna być rozwijana.

3.2. *W przypadku prowadzenia studiów we współpracy lub z udziałem podmiotów zewnętrznych reprezentujących otoczenie społeczne, gospodarcze lub kulturalne, sposób prowadzenia i organizację tych studiów określa porozumienie albo pisemna umowa zawarta pomiędzy uczelnią a danym podmiotem.**

W chwili obecnej Wydział nie prowadzi studiów na kierunku *zarządzanie* we współpracy z podmiotami zewnętrznymi na podstawie porozumienia.

1. Ocena – kryterium 3 – w pełni

2. Uzasadnienie

Zakres współpracy Wydziału z otoczeniem społeczno – gospodarczym spełnia w zakresie procesu kształcenia podstawowe cele i powinien być rozwijany.

3. Zalecenia

Zintensyfikować współpracę, szczególnie biorąc pod uwagę opracowywanie programu dla profilu praktycznego.

4. Jednostka dysponuje infrastrukturą dydaktyczną i naukową umożliwiającą realizację programu kształcenia o profilu ogólnoakademickim i osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów kształcenia, a także prowadzenie badań naukowych

4.1. *Liczba, powierzchnia i wyposażenie sal dydaktycznych, w tym laboratoriów badawczych ogólnych i specjalistycznych są dostosowane do potrzeb kształcenia na ocenianym kierunku, tj. liczby studentów oraz do prowadzonych badań naukowych. Jednostka zapewnia studentom dostęp do laboratoriów w celu wykonywania zadań wynikających z programu studiów oraz udziału w badaniach.**

Wydział ma siedzibę w dwóch oddalonych miejscach w Warszawie. W pierwszym (poprzednia siedziba Uczelni – 4 pomieszczenia przy ul. Elektorальной 2) znajduje się biblioteka i archiwum, w drugim miejscu są 2 pobliskie budynki: własny przy ul. Chełmskiej 21a i udostępniany

przez Gimnazjum im. J. Piłsudskiego przy Chełmskiej 23. Przy Chełmskiej 21a jest dziekanat, aula i pomieszczenia administracyjne, przy Chełmskiej 23 sale dydaktyczne i pokój nauczycielski. Planuje się przeniesienie biblioteki do tego drugiego miejsca – do budynku przy ulicy Chełmskiej 21a lub 23. Sale dydaktyczne to typowe klasy szkolne. Takich klas jest 18. Są dobrze wyposażone, m. in. w projektory multimedialne i ekrany. W 2 są laboratoria komputerowe z dobrym sprzętem, oprogramowaniem typu Office i statystycznym. Bardziej specjalistyczne pakiety własnego opracowania niektórzy nauczyciele przynoszą na zajęcia. Nie ma sieci bezprzewodowej.

Zajęcia na ocenianym kierunku studiów odbywają się w budynku gimnazjum publicznego sąsiadującego z siedzibą Uczelni. Sale wykładowe są wynajmowane przez Uczelnię na czas zjazdów. W opinii studentów infrastruktura dydaktyczna przeznaczona dla ocenianego kierunku studiów jest dla nich wystarczająca. Studenci potwierdzili, że nie zdarzyła się sytuacja, w której w sali wykładowej byłaby zbyt mała liczba miejsc w stosunku do liczby zapisanych na zajęcia studentów. Mają oni zawsze miejsce siedzące. Niektóre sale wykładowe są wyposażone w sprzęt audiowizualny, który wykorzystywany jest do wyświetlania prezentacji. Uczelnia nie zapewnia jednak studentom dostępu do Internetu bezprzewodowego. Studenci nie mają możliwości korzystania z infrastruktury Uczelni poza dniami zjazdowymi, jednak nie zgłaszali oni dotąd takiej potrzeby.

Studenci w ramach kursu statystyka zapoznają się ze specjalistycznym oprogramowaniem. Poza tym, w ofercie kształcenia nie mają oni zapewnionej nauki obsługi programów komputerowych wykorzystywanych do zarządzania firmą lub organizacją.

Podsumowując, w opinii studentów, Uczelnia dysponuje infrastrukturą dydaktyczną i naukową umożliwiającą realizację programu kształcenia o profilu ogólnoakademickim i osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów kształcenia, natomiast brak jest dostępu do Internetu oraz do specjalistycznego oprogramowania.

*4.2 Jednostka zapewnia studentom ocenianego kierunku możliwość korzystania z zasobów bibliotecznych i informacyjnych, w tym w szczególności dostęp do lektury obowiązkowej i zalecanej w sylabusach, oraz do Wirtualnej Biblioteki Nauki.**

Studenci ocenianego kierunku mogą korzystać z biblioteki uczelnianej, która obecnie znajduje się na etapie reorganizacji ze względu na przeniesienie siedziby Uczelni (przygotowanie do przeniesienia z ul. Elektorальной na Chełmską). Jej zbiory to ponad 20 tys. vol., w tym ponad 12 tys. to publikacje związane z kierunkiem *zarządzanie*. Jest też 51 tytułów czasopism krajowych, w tym 16 związanych z problematyką zarządzania oraz 10 obcojęzycznych, w tym kilka związanych z zarządzaniem. Ponadto jest około 23 tys. vol. przejętych od innej biblioteki, obecnie rozdzielanych pomiędzy biblioteki wydziałowe, z tym, że co najmniej 1 egzemplarz z każdego tytułu trafi do biblioteki Wydziału warszawskiego. W czytelni jest 60 miejsc i 3 stanowiska komputerowe. Katalog jest tradycyjny. Biblioteka jest czynna od poniedziałku do soboty. Biblioteka jest wystarczająca jak na potrzeby edukacyjne Wydziału.

W opinii studentów, biblioteka jest dobrze zaopatrzona w wymaganą na ocenianym kierunku literaturę przedmiotu, a pozycje znajdujące się w zbiorze prezentują aktualne treści. Zaopatrzenie biblioteki w ocenie studentów odpowiada literaturze przedmiotu wymaganej przez nauczycieli akademickich.

Studenci przygotowujący pracę dyplomową potwierdzili, że bardzo często korzystali z zasobów biblioteki, pozyskując z niej znaczną część bibliografii. Na Uczelni nie funkcjonuje elektroniczny system informatyczno-biblioteczny umożliwiający wyszukiwanie potrzebnych pozycji. Studenci pozytywnie odnieśli się do pracy pracowników biblioteki, którzy chętnie świadczą im pomoc w wyszukiwaniu odpowiednich pozycji. Uczelnia nie zapewnia studentom dostępu do Wirtualnej Biblioteki Nauki.

Podsumowując, Uczelnia zapewnia studentom ocenianego kierunku odpowiednie możliwości korzystania z zasobów bibliotecznych i informacyjnych, w tym w szczególności dostęp do lektury obowiązkowej i zalecanej w sylabusach. Studenci ocenianego kierunku pozytywnie ocenili funkcjonowanie biblioteki oraz stan jej zasobów. Studenci nie mają zapewnionego dostępu do Wirtualnej Biblioteki Nauki.

4.3 W przypadku, gdy prowadzone jest kształcenie na odległość, jednostka umożliwia studentom i nauczycielom akademickim dostęp do platformy edukacyjnej o funkcjonalnościach zapewniających

co najmniej udostępnianie materiałów edukacyjnych (tekstowych i multimedialnych), personalizowanie dostępu studentów do zasobów i narzędzi platformy, komunikowanie się nauczyciela ze studentami oraz pomiędzy studentami, tworzenie warunków i narzędzi do pracy zespołowej, monitorowanie i ocenianie pracy studentów, tworzenie arkuszy egzaminacyjnych i testów

Posiadana platforma Moodle stwarza warunki do prowadzenia kształcenia na odległość na różne sposoby. Należyte jej wykorzystanie jest przygotowywane – jest gotowa w sensie technicznym, przygotowuje się materiały dydaktyczne do wykorzystania na platformie.

1. Ocena kryterium 4 - w pełni

2. Uzasadnienie

Infrastruktura jest skromnej jakości, ale wystarczająco pojemna. Biblioteka jest dość dobra, ale tradycyjny katalog nie ułatwia dokładniejszej oceny zasobów.

3. Zalecenia

Zaleca się możliwie szybkie przeniesienie biblioteki do miejsca prowadzenia zajęć dydaktycznych.

- zapewnienie studentom dostępu do Internetu bezprzewodowego,
- zapewnienie studentom dostępu do Wirtualnej Biblioteki Nauki,
- zapewnienie studentom możliwości nauki obsługi specjalistycznych programów komputerowych służących do zarządzania firmą lub organizacji.

5. Jednostka zapewnia studentom wsparcie w procesie uczenia się, prowadzenia badań i wchodzenia na rynek pracy

*5.1. Pomoc naukowa, dydaktyczna i materialna sprzyja rozwojowi naukowemu, społecznemu i zawodowemu studentów, poprzez zapewnienie dostępności nauczycieli akademickich, pomoc w procesie uczenia się i skutecznym osiągnięciu zakładanych efektów kształcenia oraz zdobywaniu umiejętności badawczych, także poza zorganizowanymi zajęciami dydaktycznymi. W przypadku prowadzenia kształcenia na odległość jednostka zapewnia wsparcie organizacyjne, techniczne i metodyczne w zakresie uczestniczenia w e-zajęciach.**

Z opinii studentów obecnych na spotkaniu z Zespołem Oceniającym wynika, że nauczyciele akademicy są dla nich dostępni podczas zajęć, jak również odpowiadają na wiadomości e-mail. Wszyscy prowadzący zajęcia mają ustalone godziny swoich konsultacji i są na nich obecni.

Poza stypendium Rektora dla najlepszych studentów, Uczelnia wprowadziła szereg dodatkowych mechanizmów motywujących studentów do osiągnięcia lepszych wyników w nauce tj. formalne wyróżnienia, przyznawanie nagród rzeczowych i pieniężnych.

Studenci obecni na spotkaniu z Zespołem Oceniającym, potwierdzili, że nie spotkali się z powstaniem sytuacji konfliktowych na Uczelni. W odpowiedzi na pytanie dotyczące rozwiązywania konfliktów podkreślili jednak, że mają możliwość składania skarg i wniosków, na które zawsze uzyskują odpowiedź.

Studenci w czasie spotkania z Zespołem Oceniającym podkreślili, że kilkakrotnie spotkali się z propozycją wzięcia udziału w badaniach naukowych prowadzonych przez jednego z nauczycieli akademickich badającego wpływ etycznego zachowania na efektywność przedsiębiorstw. Na ocenianym kierunku zarejestrowane jest jedno koło naukowe – Koło Naukowe YMER (Young Manager Ethicality Researches). Koło pod nadzorem swojego opiekuna prowadzi aktywną działalność w postaci organizacji konferencji naukowych oraz przygotowywaniu referatów i artykułów z zakresu wpływu etyki na biznes.

Studenci mają swobodny wybór opiekuna swojej pracy dyplomowej spośród nauczycieli akademickich zatrudnionych na Uczelni. Na wniosek studenta możliwa jest zmiana osoby promotora. Studenci samodzielnie określają temat pracy dyplomowej, który jest następnie akceptowany przez promotora. SeminaRIA odbywają się w małych grupach, co umożliwia studentom indywidualną pracę z opiekunem naukowym.

System pomocy materialnej dla studentów reguluje na ocenianym kierunku studiów Regulamin pomocy materialnej ustalony zarządzeniem Rektora nr 21 z dnia 25 września 2014 r. Regulamin ten został dostosowany do przepisów znowelizowanej ustawy prawo o szkolnictwie wyższym, która zaczęła obowiązywać od 1 października 2014 r.

Regulamin określa zasady przyznawania każdego rodzaju świadczeń pomocy materialnej

zagwarantowanej studentom przez ustawę Prawo o szkolnictwie wyższym. Studenci podkreślili, że świadczenia pomocy materialnej wypłacane są terminowo. Informacje na temat pomocy materialnej są publikowane na stronie internetowej Uczelni. Pozytywnie pod względem organizacyjnym oceniona została praca pracowników zajmujących się przyznawaniem i wypłatą świadczeń pomocy materialnej dla studentów.

Kryteria przyznawania stypendiów: socjalnych, specjalnych dla osób niepełnosprawnych oraz zapomóg są sprecyzowane w Regulaminie i nie stwarzają problemów interpretacyjnych. W przypadku stypendium Rektora dla najlepszych studentów, Uczelnia w Regulaminie wprowadziła dwa rodzaje stypendiów: stypendium za wysoką średnią (§15) oraz stypendium za osiągnięcia naukowe, artystyczne lub wysokie wyniki sportowe we współzawodnictwie międzynarodowym lub krajowym (§16), co jest działaniem niezgodnym z art. 181 ust. 1 ustawy prawo o szkolnictwie wyższym, który przy sporządzaniu rankingu studentów zobowiązuje uczelnie do uwzględniania łącznie kryterium średniej oraz kryterium osiągnięć. Warto również zwrócić uwagę, że określony w Regulaminie katalog osiągnięć studentów jest niewyczerpujący oraz nie różnicuje wagi osiągnięć.

Jednostka w czasie wizytacji przedstawiła porozumienie z samorządem studenckim w przedmiocie wprowadzenia Regulaminu pomocy materialnej. Dokumentacja przedstawiona przez Uczelnię jak również relacja przedstawicieli samorządu studenckiego potwierdza, że podział dotacji na fundusz pomocy materialnej, ustalenie wysokości stawek stypendiów oraz ustalenie wysokości miesięcznego dochodu przypadającego na jednego członka rodziny studenta uprawniającego do otrzymania stypendium socjalnego, następuje w porozumieniu z właściwym organem samorządu studenckiego. Porozumienia poświadczane są kontrasygnatą przewodniczącego samorządu studenckiego.

System pobierania opłat od studentów na wizytowanej Uczelni określa każdorazowo umowa zawierana ze studentem oraz Regulamin Opłat. Uczelnia nie pobiera od studentów opłat wymienionych w katalogu opłat zakazanych przez ustawę. Poza czesnym uczelnia pobiera od studentów dodatkowe opłaty administracyjne w postaci opłaty za złożenie pracy dyplomowej po terminie w wysokości 1.000,00 zł oraz opłaty za przedłużenie terminu pracy dyplomowej w kwocie 1.500,00 zł. Niepokojąca jest jednak opłata za dodatkową opiekę promotorską wyszczególniona w umowie zawieranej pomiędzy Uczelnią a studentem w kwocie 1.500,00 zł przy jednoczesnym pobieraniu opłaty za powtarzanie seminarium dyplomowego.

*5.2 Jednostka stworzyła warunki do udziału studentów w krajowych i międzynarodowych programach mobilności, w tym poprzez organizację procesu kształcenia umożliwiającą wymianę krajową i międzynarodową oraz nawiązywanie kontaktów ze środowiskiem naukowym.**

Uczelnia nie jest obecnie zaangażowana w program międzynarodowych lub krajowych wymian studenckich. Wynika to przede wszystkim z prowadzenia studiów wyłącznie w trybie niestacjonarnym, co wiąże się z brakiem możliwości wyjazdów przez studentów łączących studia z pracą zawodową lub z innymi obowiązkami uniemożliwiającymi im studiowania w trybie stacjonarnym.

Uczelnia skutecznie wdrożyła system przyznawania punktów ECTS. Studenci nie są jednak świadomi do czego w rzeczywistości służą punkty. Uważają oni, że ich ilość zależy od „ważności przedmiotu”. Wobec czego, Uczelnia powinna rozwinąć politykę informacyjną dla studentów na temat istoty systemu akumulacji i transferu punktów ECTS.

*5.3 Jednostka wspiera studentów ocenianego kierunku w kontaktach ze środowiskiem akademickim, z otoczeniem społecznym, gospodarczym lub kulturalnym oraz w procesie wchodzenia na rynek pracy, w szczególności, współpracując z instytucjami działającymi na tym rynku.**

W Uczelni funkcjonuje Biuro Karier. Jednym z jego zadań jest wsparcie studentów w procesie wchodzenia na rynek pracy. Z informacji uzyskanych od pracownika Biura wynika, że prowadzi ono dla studentów doradztwo zawodowe i personalne oraz organizuje dla nich bezpłatne kursy i szkolenia. Studenci obecni na spotkaniu z Zespołem Oceniającym potwierdzili, że nie mieli dotąd okazji spotkać się z aktywnością Biura. Nie uczestniczyli oni w żadnego rodzaju kursach lub spotkaniach indywidualnych.

Uczelnia na ocenianym kierunku studiów organizuje jedną konferencję naukową w roku, na której członkowie Koła Naukowego YMER mogą prezentować wyniki swoich badań dotyczących

wpływu etyki na efektywność przedsiębiorstw. Poza tym, jednostka nie wskazała innych inicjatyw mających na celu wsparcie studentów ocenianego kierunku w kontaktach ze środowiskiem akademickim.

5.4 Jednostka zapewnia studentom niepełnosprawnym wsparcie naukowe, dydaktyczne i materialne, umożliwiające im pełny udział w procesie kształcenia oraz w badaniach naukowych.

W SW im. Jańskiego, z uwagi na niewielką ilość studentów niepełnosprawnych, nie powstała oddzielna jednostka mająca na celu udzielanie im wsparcia, ani nie została wyznaczona osoba za to wsparcie odpowiedzialna. Uczelnia pozyskuje informacje o studentach niepełnosprawnych na podstawie wniosków o stypendium specjalne dla osób niepełnosprawnych. Z zapewnień władz Uczelni wynika, że student z niepełnosprawnością potrzebujący wsparcia, nie zostałby pozostawiony bez opieki.

Budynek Gimnazjum publicznego, w którym odbywają się zajęcia na ocenianym kierunku studiów nie jest dostosowany do potrzeb studentów niepełnosprawnych. Jednak w ocenie władz Uczelni w przypadku zrekrutowania studentów z niepełnosprawnością ruchową, istnieje możliwość takiej organizacji zajęć, aby dana grupa odbywała zajęcia wyłącznie na parterze. W budynku Uczelni brak jest toalety dostosowanej do potrzeb studentów z niepełnosprawnościami. Biblioteka nie posiada odpowiedniego sprzętu umożliwiającego korzystanie z jej zasobów przez studentów niedowidzących.

5.5 Jednostka zapewnia skuteczną i kompetentną obsługę administracyjną studentów w zakresie spraw związanych z procesem dydaktycznym oraz pomocą materialną, a także publiczny dostęp do informacji o programie kształcenia i procedurach toku studiów.

Studenci obecni na spotkaniu z Zespołem Oceniającym pozytywnie ocenili pracę sekretariatu ds. studenckich. Nie mają oni problemu z załatwieniem spraw administracyjnych. Ze względu na sprawność działania sekretariatu, nie tworzą się przed nim kolejki oczekujących. Ponadto studenci potwierdzili, że mają bezpośredni dostęp do Dziekana również poza wyznaczonymi godzinami przyjęć, co należy ocenić pozytywnie. Studenci wyrazili swoją pozytywną ocenę dla pracy Dziekana, który pomimo licznych obowiązków znajduje czas na pomoc w indywidualnych problemach studentów.

Program kształcenia oraz procedury dotyczące toku studiów zostały opublikowane na stronie internetowej Uczelni i każdy student może się z nimi swobodnie zapoznać. Studenci obecni na spotkaniu z Zespołem Oceniającym potwierdzili, że nie mają problemów z odnalezieniem programu kształcenia oraz innych zarządzeń i regulaminów, a prezentowane dokumenty są aktualne, co ocenia się pozytywnie.

1. Ocena – kryterium 5 – znacząco

2. Uzasadnienie

Pomoc naukowa i dydaktyczna sprzyja rozwojowi naukowemu, społecznemu i zawodowemu studentów, poprzez zapewnienie dostępności nauczycieli akademickich, pomoc w procesie uczenia się i skutecznym osiągnięciu zakładanych efektów kształcenia oraz zdobywaniu umiejętności badawczych, także poza zorganizowanymi zajęciami dydaktycznymi. System pomocy materialnej wymaga pełnego dostosowania do wymogów w zakresie kryteriów przyznawania stypendium Rektora dla najlepszych studentów.

Uczelnia nie prowadzi studenckich programów wymian międzynarodowych i krajowych ze względu na brak zainteresowania ze strony studentów, studiujących wyłącznie w formie niestacjonarnej. Pomimo formalnego wdrożenia systemu punktów ECTS, Uczelnia nie zadbała o uświadomienie studentów o roli i znaczeniu punktacji ECTS.

Uczelnia posiada jednostkę odpowiedzialną za wsparcie studentów we wchodzeniu na rynek pracy. Jednak jej oferta bądź nie jest odpowiednia dla studentów ocenianego kierunku, bądź nie są oni o niej dostatecznie informowani, ponieważ działalność Biura Karier jest dla nich niewidoczna. Studenci nie odczuwają wsparcia w kontaktach z otoczeniem społecznym i gospodarczym oraz w procesie wchodzenia na rynek pracy. Uczelnia organizuje coroczną konferencję naukową, w której biorą udział członkowie Koła Naukowego YMER.

Jednostka nie zapewnia studentom niepełnosprawnym wsparcia naukowego, dydaktycznego

i materialnego w sposób zinstytucjonalizowany, co może ograniczać ich udział w badaniach naukowych. Wydział zapewnia skuteczną i kompetentną obsługę administracyjną studentów w zakresie spraw związanych z procesem dydaktycznym oraz pomocą materialną, a także publiczny dostęp do informacji o programie kształcenia i procedurach toku studiów.

3. Zalecenia

- 1) Likwidacja możliwości przyznawania dwóch rodzajów stypendium Rektora, co będzie wiązało się z koniecznością dostosowania zasad i kryteriów przyznawania stypendium Rektora do wymogów Ustawy.
- 2) Uszczegółowienie w umowie ze studentem zasad pobierania opłaty za dodatkową opiekę promotora.
- 3) Rozpoczęcie wśród studentów prowadzenia polityki informacyjnej w przedmiocie znaczenia i funkcji punktacji ECTS.
- 4) Zintensyfikowania działań funkcjonującego Biura Karier mających na celu wsparcie studentów we wchodzeniu na rynek pracy.
- 5) Zintensyfikowanie i dywersyfikacja działań Uczelni mających na celu udzielanie studentom wsparcia w kontaktach ze środowiskiem akademickim.
- 6) Wprowadzenia odpowiednich mechanizmów udzielania wsparcia studentom z niepełnosprawnościami.
- 7) Podjęcie próby dostosowania infrastruktury dydaktycznej, w tym również biblioteki, do potrzeb studentów niepełnosprawnych.

6. W jednostce działa skuteczny wewnętrzny system zapewniania jakości kształcenia zorientowany na ocenę realizacji efektów kształcenia i doskonalenia programu kształcenia oraz podniesienie jakości na ocenianym kierunku studiów

*6.1 Jednostka, mając na uwadze politykę jakości, wdrożyła wewnętrzny system zapewniania jakości kształcenia, umożliwiający systematyczne monitorowanie, ocenę i doskonalenie realizacji procesu kształcenia na ocenianym kierunku studiów, w tym w szczególności ocenę stopnia realizacji zakładanych efektów kształcenia i okresowy przegląd programów studiów mający na celu ich doskonalenie, przy uwzględnieniu:**

W Szkole Wyższej im. Bogdana Jańskiego w Warszawie funkcjonuje system zapewnienia i doskonalenia jakości kształcenia. Pierwsze prace w tym zakresie miały miejsce w 2008 r. W roku 2012 opracowano cele, podmioty i zadania wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia. Wszystkie procedury oraz wynikające z systemu harmonogramy realizacji działań, ze wskazaniem osób odpowiedzialnych za ich wdrożenie są w Uczelni dokumentowane. Analiza treści Uchwały Konwentu z roku 2012 pozwala na stwierdzenie, że przyjęty na jej podstawie Wewnętrzny System Zapewnienia i Doskonalenia Jakości Kształcenia - WSZiDJK zawiera podstawowe elementy wymagane dla tego typu instrumentów doskonalenia jakości kształcenia. Uchwała określa strukturę Wewnętrznego Systemu Zapewnienia i Doskonalenia Jakości Kształcenia, jego zadania dotyczące zapewnienia i doskonalenia jakości kształcenia oraz procedury, poprzez które realizuje się przyjęte zadania Systemu. Rozwiązania te dotyczą zarówno całej Uczelni, jak i jej poszczególnych Wydziałów. Nadzór nad wdrożeniem i funkcjonowaniem Systemu sprawuje Rektor, zaś nad wykonywaniem wszystkich działań tego systemu – Pełnomocnik Rektora ds. Jakości Kształcenia.

Dla realizacji zadań wynikających z Systemu została powołana Uczelniana Rada ds. Jakości Kształcenia (URZJK). Wg zapewnień władz Uczelni i Wydziału ma być również powołany formalnie Senat Pracodawców, aktualnie spotykający się cyklicznie w Uczelni w celu wymiany opinii i wniosków związanych z procesem kształcenia. Natomiast na poziomie wydziałów została powołana w grudniu 2015 r. Międzywydziałowa Komisja ds. Jakości Kształcenia (MWKJK).

Treść Uchwały Konwentu określa podstawowe zasady funkcjonowania WSZiDJK w Uczelni i w jej podstawowych jednostkach organizacyjnych. Przywołane w Uchwale z 2012 r. procedury jakości stanowią uszczegółowione narzędzie kształtowania kultury jakości w całej Szkole i jej Jednostkach. Obecnie opracowano 7 procedur dla kluczowych zadań oraz wzory dokumentów. Są to następujące procedury: projektowanie i rozwój usług edukacyjnych na studiach pierwszego i drugiego stopnia (1), powołanie, rozwój i ocena jakości studiów podyplomowych (2), organizacja i ocena pracy biblioteki (3), założenia i zasady prowadzenia hospitacji zajęć (4), wewnętrzny system badania

ankietowego studentów w zakresie oceny zajęć (5), procedura końcowej oceny procesu kształcenia i warunków studiowania (6) oraz podział odpowiedzialności w zakresie zapewnienia jakości kształcenia zgodnie ze strategią Uczelni (7). Ponadto na WSZiDJK składają się regulacje dotyczące: zasad dyplomowania (Regulamin studiów), zasad funkcjonowania Senatu Pracodawców (deklaracja powoływania), procedur oceny nauczycieli akademickich, zasad zawierania umów o pracę z nauczycielami akademickimi, mechanizmów monitorowania losów zawodowych absolwentów, zasad odbywania praktyk oraz zasad funkcjonowania Biura Karier.

Dla sprawnego funkcjonowania WSZiDJK istotne znaczenie ma informacja o realizacji najważniejszych obszarów obejmujących proces kształcenia, w szczególności wyniki oceny zajęć przez studentów po każdym semestrze, ocena osiągniętych efektów kształcenia w każdym semestrze dla każdego przedmiotu przez prowadzących zajęcia.

Zakres zadań, uprawnień i odpowiedzialności tych jednostek jest spójny. Przejrzysty jest proces podejmowania decyzji w sprawach związanych z monitorowaniem, oceną i doskonaleniem jakości programu kształcenia, w tym osiągniętych efektów kształcenia.

Analiza i ocena całej dokumentacji związanej z monitorowaniem, oceną i doskonaleniem jakości programu i procesu kształcenia, w tym dokumentacji Dziekana Wydziału, Konwentu, informacji pozyskanych w toku spotkań z pracownikami prowadzącymi zajęcia dydaktyczne na ocenianym kierunku studiów, prac przejściowych oraz prac dyplomowych potwierdza, że wyniki corocznej oceny stopnia osiągania efektów kształcenia są wykorzystywane do doskonalenia tych efektów. Brak jest analizy i oceny programów praktyk zawodowych oraz stopnia ich realizacji.

Określone wyżej różne formy działań podporządkowanych doskonaleniu zakładanych efektów kształcenia, co wynika z oceny przedłożonej dokumentacji, charakteryzuje systematyczność. W realizacji przeglądów programów kształcenia i podejmowanych działań doskonalących uczestniczą, zgodnie z zakresem swojego działania, wymienione wcześniej jednostki tworzące strukturę zarządzania procesem dydaktycznym. Kluczowe decyzje podejmowane są przez osoby zajmujące stanowiska kierownicze.

6.1.1. *projektowania efektów kształcenia i ich zmian oraz udziału w tym procesie interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych, **

Proces projektowania nowych efektów kształcenia związanych z tworzeniem nowych kierunków studiów, specjalności, ewentualnych zmian i modyfikacji już realizowanych specjalności, a także udział w tym procesie interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych jest objęty WSZiDJK. Określa go procedura *Projektowanie i rozwój usług edukacyjnych na studiach pierwszego i drugiego stopnia (1)* oraz *Procedura końcowej oceny procesu kształcenia i warunków studiowania (6)*.

Procedura (1) określa podmioty mogące wystąpić z wnioskiem o wprowadzenie nowych lub zmianę istniejących efektów kształcenia dla określonego kierunku, jak również wskazuje udział interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych (w szczególności studentów, absolwentów i pracodawców) w procesie definiowania efektów kształcenia oraz tworzenia programu studiów. Interesariusze wewnętrzni i zewnętrzni (zwłaszcza przedstawiciele pracodawców) są włączeni w proces projektowania nowych efektów kształcenia oraz ich zmian. W procesie tym wykorzystuje się również oceny nauczycieli akademickich, którzy jako interesariusze wewnętrzni mają możliwość oceny efektów kształcenia w obszarze wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych, w tym sylabusów, stosowanych form realizacji i weryfikacji efektów kształcenia.

Ponadto przewiduje się weryfikację efektów kształcenia na podstawie opinii sformułowanych przez studentów i absolwentów w procesie ankietyzacji (procedura 6 – *procedura końcowej oceny procesu kształcenia i warunków studiowania*). Absolwenci – poprzez ankietyzację – w której jako interesariusze zewnętrzni mają możliwość dokonania oceny efektów kształcenia pod względem nabytej wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz ich przydatności na rynku pracy, a zatem sformułowane opinie służą procesowi dokonywania ich zmian. Na obecnym etapie w związku ze zbyt małą zwrotnością tych ankiet, trwają prace nad skutecznym sposobem zwiększenia udziału absolwentów w tym procesie, ze szczególnym wykorzystaniem narzędzia jakim jest ankietka.

Jak wynika z rozmów przeprowadzonych z władzami Wydziału wdrożenie tej procedury, poprzez udział interesariuszy (formalny i mniej formalny) w procesie projektowania efektów kształcenia i ich zmian jest zatem zapewniony. Potwierdzeniem powyższego jest włączenie interesariuszy do prac nad efektami kształcenia poprzez organy kolegialne Uczelni (Konwent, Radę

Wydziału), Samorząd Studencki, których członkowie jako interesariusze wewnętrzni (studenci, nauczyciele akademicy ocenianego kierunku) uczestniczą w tworzeniu lub zmianach programu kształcenia, w tym kierunkowych efektów kształcenia, omówieniu sposobów ich realizacji i weryfikacji w ramach poszczególnych przedmiotów. Zaangażowanie interesariuszy zewnętrznych (choć jeszcze nieformalne) w proces projektowania efektów kształcenia i ewentualnych ich zmian potwierdzono w czasie rozmów z przedstawicielami pracodawców. Ich opinie o programie kształcenia są wykorzystywane do modyfikacji tych programów. Uczelnia organizuje spotkania z przedstawicielami pracodawców, dokonuje przeglądu badań rynku pracy, a także prowadzi badania losów zawodowych absolwentów.

Wg powyższej procedury przygotowano propozycje zmian doskonalących jakość kształcenia, tj.:

1. wprowadzenie nowych specjalności: *zarządzanie bezpieczeństwem wewnętrznym i kryminologia (studia II stopnia)*, *zarządzanie innowacyjne i biznes na rynkach wschodzących Azji, Afryki i Ameryki Południowej (studia I stopnia)*,
2. konsultacje i opinie na temat modyfikacji programów na studiach I stopnia.

Ocena efektów kształcenia oraz modułów/przedmiotów kształcenia prowadzi do ich zmian. Identyfikuje się udział interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych, którzy mają wpływ na kształtowanie efektów kształcenia. Efekty kształcenia są także projektowane z uwzględnieniem oczekiwań rynku pracy. Potwierdzono to w udostępnionej w czasie wizytacji dokumentacji, a także rozmów z Dziekanem Wydziału i Pełnomocnikiem Rektora ds. Jakości Kształcenia, oraz w dokumentacji z posiedzeń Konwentu i Rady Wydziału.

Przedstawiciele samorządu studenckiego, z którymi spotkał się Zespół Oceniający zostali wybrani na krótko przed terminem wizytacji, przez co nie byli w stanie wskazać czy jednostka angażowała kiedykolwiek studentów w prace nad przygotowaniem efektów kształcenia lub ich zmian.

6.1.2. *monitorowania stopnia osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia na wszystkich rodzajach zajęć i na każdym etapie kształcenia, w tym w procesie dyplomowania*

Monitorowanie stopnia osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia na wszystkich rodzajach zajęć i na każdym etapie kształcenia – ujęte w systemie jako proces - służy do doskonalenia procesu kształcenia prowadzącego do uzyskania tych efektów, a polega na ocenie ich zgodności z oczekiwaniami pracodawców oraz potrzebami rynku pracy (poprzez współpracę z interesariuszami zewnętrznymi w ramach prowadzonego procesu kształcenia), bieżącym nadzorem nad realizacją procesu kształcenia w zakresie realizacji planu studiów, prowadzeniu hospitacji zajęć, oraz podejmowaniu decyzji w odpowiedzi na uwagi studentów, nauczycieli akademickich oraz pracowników administracji.

W ramach powyższego procesu nauczyciele akademicy są zobowiązani do oceny zgodności treści kształcenia z założonymi efektami kształcenia zawartymi w sylabusach, oceny stopnia osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia, stosowanych metod dydaktycznych i form weryfikacji. Wg informacji uzyskanych od władz Wydziału, potwierdzonych w czasie spotkania z kadrą nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia na ocenianym kierunku studiów, ocena stopnia osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia wypada pozytywnie. Monitorowaniu efektów kształcenia służy również procedura *założenia i zasady prowadzenia hospitacji zajęć dydaktycznych (4)*, w ramach której oceniana jest m. in. zgodność tematyki zajęć z sylabusami i założonymi efektami kształcenia, sprawdzanie nabytych wiadomości, przykłady praktyczne oraz monitorowanie losów zawodowych absolwentów (*procedura końcowej oceny procesu kształcenia i warunków studiowania*), którego celem jest uzyskanie informacji o przydatności osiągniętych efektów kształcenia na rynku pracy. Monitorowaniu stopnia osiągnięcia efektów kształcenia w procesie dyplomowania służą wdrożone i opisane w Regulaminie studiów procedury ogólnouczelniane. Ich celem jest zapewnienie właściwej jakości prac dyplomowych, w tym zasad składania prac dyplomowych, dokonywania ich recenzji oraz przebiegu egzaminu dyplomowego. Procesem monitorowania nie są objęte praktyki zawodowe.

Procedury dotyczące monitorowania stopnia osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia obejmują okresową analizę wskaźników ilościowych (np. rozkłady ocen z egzaminów i prac dyplomowych). Brak jest natomiast analiz jakościowych (np. wniosków z ankiet, hospitacji).

Monitorowanie oraz przegląd zakładanych efektów kształcenia oraz programów jest prowadzony w ciągu roku akademickiego. Rada Wydziału raz do roku, na początku każdego roku

akademickiego, poświęca jedno posiedzenie na ocenę osiągnięć na Wydziale efektów kształcenia oraz funkcjonowania systemu, co zostało potwierdzone w czasie wizytacji oraz spotkań z pracownikami Uczelni.

Przedstawiciele studentów nie uczestniczą w pracach nad przygotowaniem corocznego przeglądu programu kształcenia, jak również nie są zaangażowani w cykliczny przegląd dokumentacji poszczególnych kursów. Ogół studentów nie ma możliwości wyrażenia swojej opinii w przedmiocie stopnia osiągnięcia przez nich zakładanych efektów kształcenia np. przy okazji przeprowadzania oceny zajęć dydaktycznych przez studentów.

*6.1.3. weryfikacji osiągnięć przez studentów efektów kształcenia na każdym etapie kształcenia i wszystkich rodzajach zajęć, w tym zapobiegania plagiatom i ich wykrywania, **

Proces weryfikacji stopnia osiągnięcia przez studentów efektów kształcenia jest prowadzony na wszystkich kierunkach kształcenia, poziomach i profilach studiów, dotyczy: wszystkich efektów kształcenia w kategoriach wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych.

WSZiDJK uwzględnia działania związane z weryfikacją osiągnięć przez studentów efektów kształcenia. W szczególności dotyczy to procesu monitorowania realizacji procesu kształcenia, w ramach którego przewidziano m.in.: ocenę stopnia osiągnięcia planowanych efektów kształcenia.

Ocenie podlegają przyjęte formy oraz metody realizacji i weryfikacji efektów kształcenia. Określone w sylabusach formy i metody weryfikacji efektów kształcenia są zależne od specyfiki danego przedmiotu i efektu. Weryfikacja stopnia osiągnięcia efektów kształcenia odbywa się poprzez informacje pochodzące od prowadzących zajęcia, przegląd sylabusów, prac dyplomowych i wyników egzaminu dyplomowego, a także wyników ankiet przeprowadzonych wśród studentów. Sposób weryfikacji efektów kształcenia na obecnym etapie jest monitorowany przez Dziekana. Uczelnia zadeklarowała, iż proces ten będzie monitorowany przez Wydziałowe Komisje ds. Jakości Kształcenia.

W zakresie wymogu dotyczącego sprawdzania prac dyplomowych przez system antyplagiatowy, należy stwierdzić, iż procedura formalna dotychczas nie była stosowana. W przypadku dotychczasowych działań w zakresie postępowania antyplagiatowego, student składając pracę dyplomową potwierdzał jej oryginalność i sprawdzenie pracy w jednym z powszechnie obowiązujących systemów antyplagiatowych, zaś jej promotor potwierdzał ten fakt, przyjmując pracę.

Począwszy od marca 2015 r. prace dyplomowe realizowane na kierunku *zarządzanie* są sprawdzane przez system antyplagiatowy, zgodnie z Zarządzeniem Rektora z dnia 24 marca 2015 r. Władze Wydziału zapewniły, iż do semestru letniego roku akademickiego 2015/2016 wdrożona zostanie kompleksowa procedura antyplagiatowa i dokonane zostaną stosowne zmiany w Regulaminie studiów, a na Wydziałach zostaną powołani pełnomocnicy ds. systemu antyplagiat.

W zakresie praktyk zawodowych przeprowadzana jest rozmowa indywidualna z prodziekanem na temat odbytych praktyk zawodowych, poziomu ich zadowolenia i korzyści jakie z tego powodu nabyli.

Podmioty zaangażowane w realizację procesu, o którym mowa to: Prodziekan oraz Dziekan Wydziału, prowadzący przedmioty oraz Rada Wydziału (raz w roku tematyka posiedzenia Rady Wydziału poświęcona jest ocenie weryfikacji efektów kształcenia).

Proces weryfikacji osiągnięcia efektów kształcenia jest prowadzony na wszystkich formach i rodzajach zajęć dydaktycznych i metodami zapewniającymi weryfikację stopnia osiągnięcia efektów kształcenia. Wskazane jest ujęcie w systemie procesu weryfikacji efektów kształcenia dla praktyk zawodowych. Studenci mają możliwość oceny przyjętych zasad oceniania w kwestionariuszu oceny zajęć, ponieważ jest ona przeprowadzana po zakończeniu etapu kształcenia, tj. po sesji egzaminacyjnej. Kwestionariusz oceny zawiera pytanie dotyczące oceny przestrzegania ustalonych kryteriów zaliczenia przedmiotu. Ponadto studenci mogą zgłaszać swoje uwagi w zakresie zasad oceniania na bieżąco do prowadzącego zajęcia. Studenci obecni na spotkaniu z Zespołem Oceniającym nie posiadali wiedzy odnośnie wprowadzonego przez Uczelnię systemu antyplagiatowego.

6.1.4. zasad, warunków i trybu potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów,

Zasady, warunki i tryb potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów

nie są objęte WSZiDJK. Natomiast zasady, warunki i tryb potwierdzania tych efektów zostały określone w Uchwale Konwentu z dnia 30 czerwca 2015 r. w sprawie Regulaminu potwierdzania efektów uczenia się. Na wizytowanym Wydziale dotychczas nie potwierdzono efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów.

*6.1.5. wykorzystania wyników monitoringu losów zawodowych absolwentów do oceny przydatności na rynku pracy osiągniętych przez nich efektów kształcenia,**

Monitorowanie losów zawodowych absolwentów do oceny przydatności na rynku pracy i osiągniętych przez nich efektów kształcenia zostało w WSZiDJK opisane jako *mechanizmy monitorowania losów zawodowych absolwentów*. Uczelnia właściwie odnosi się do problematyki monitorowania losów zawodowych absolwentów, nie tylko z uwagi na przepisy prawa, ale ich uzasadnienie dla działalności projakościowej. Wyniki badania losów zawodowych służą do modyfikacji programów kształcenia pod kątem ich przydatności na rynku pracy. Jak poinformowano Zespół Oceniający w czasie wizytacji, monitoring losów zawodowych absolwentów jest systematycznie realizowany od kilku lat (od 2011) przez Biuro Karier. Prowadzone systematycznie (co 2 lata od ukończenia studiów) i kompleksowo badanie losów zawodowych absolwentów i ich przydatności na rynku pracy pozwalają na uzyskanie odpowiedzi o przydatności osiągniętych efektów kształcenia, szczególnie w zakresie umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych.

Ankieta daje możliwość odniesienia przydatności na rynku pracy osiągniętych efektów kształcenia, jak również wpływu wykształcenia nabytego w Uczelni na karierę zawodową, a także pozwala na wskazanie możliwości ewentualnego rozwoju oferty kształcenia. Stworzono zatem w Uczelni możliwość realizacji podstawowych celów, którym powinien służyć monitoring losów zawodowych absolwentów.

Analiza wyników monitoringu była dyskutowana na posiedzeniach RW i wykorzystana do doskonalenia programu kształcenia i oferty edukacyjnej – w szczególności do uruchomienia kształcenia na profilu praktycznym na studiach I i II stopnia ocenianego kierunku.

*6.1.6. kadry prowadzącej i wspierającej proces kształcenia na ocenianym kierunku studiów, oraz prowadzonej polityki kadrowej,**

WSZiDJK w ramach przyjętych rozwiązań obejmuje weryfikację kadry prowadzącej i wspierającej proces kształcenia oraz politykę kadrową. Ocena ta realizowana jest poprzez wprowadzoną Zarządzeniem Rektora - *procedurę oceny nauczycieli akademickich*, a także procedury WSZiDJK - *założenia i zasady prowadzenia hospitacji zajęć (4)*, oraz *wewnętrzny system badania ankietowego studentów w zakresie oceny zajęć (5)*. Powyższe potwierdzono w czasie rozmów z pełnomocnikiem Rektora ds. jakości kształcenia, Dziekanem Wydziału oraz spotkań z kadrą i studentami.

Ocena nauczycieli akademickich obejmuje: ankiety oceny okresowej (raz na 2 lata), hospitacje zajęć dydaktycznych (raz pomiędzy standardowymi okresami oceny pracownika) oraz ocenę prowadzoną przez studentów. Ocenie nie podlegają pracownicy niebędący nauczycielami akademickimi.

W celu zapewnienia właściwej polityki kadrowej nauczyciele akademicy podlegają okresowej ocenie w zakresie działalności dydaktycznej (aktualność i jakość przekazu wiedzy, wyniki hospitacji, wnioski z ankiet studenckich, publikacje dydaktyczne, udział w kursach i szkoleniach, poza programowa współpraca ze studentami), naukowej (uzyskania stopni i tytułów naukowych, publikacje, udział w konferencjach itp.) oraz organizacyjnej, a także należytego wykonywania obowiązków wynikających z przepisów ustawy.

Ocenę nauczycieli akademickich przeprowadza się na podstawie ankiet, obejmujących między innymi takie elementy jak: wyniki oceny studentów, wyniki hospitacji, analizę dorobku naukowego oraz organizacyjnego.

W polityce kadrowej wykorzystywane są prognozy rozwoju naukowego nauczycieli akademickich oraz wyniki rozmów indywidualnych prowadzonych na bieżąco z pracownikami. W polityce kadrowej bierze się także pod uwagę zapotrzebowanie na osoby o konkretnych kompetencjach (np. w obszarze zarządzania). W przypadku uzyskania oceny negatywnej jest przeprowadzana rozmowa i określone działania naprawcze, zapisane w protokole z oceny. Powyższe aspekty zostały formalnie uwzględnione w opisie systemu oraz zarządzeniu Rektora (arkusze

hospitacji). Oceny pracowników dokonuje Kolegium Wydziału, natomiast oceny Kolegium Dziekańskiego – Rektor.

Analiza wyników oceny okresowej, w tym protokołów z ewaluacji i hospitacji zajęć wykazała, iż zalecenia w zakresie doskonalenia realizacji procesu dydaktycznego, są formułowane, a zróżnicowanie ocen świadczy o tym, że proces ten jest rzetelny. Władze Wydziału przeprowadzają rozmowy, w czasie których informuje się o wynikach ocen, a także podjęciu działań naprawczych lub doskonalących (w przypadkach osób, co do których były sformułowane uwagi).

Procedura dotycząca hospitacji zajęć dydaktycznych (*ankieta ewaluacyjna zajęć dydaktycznych*), obejmuje kompleksową ocenę wizytowanych zajęć (regularność, punktualność, przydatność materiałów dydaktycznych, stosowane metody nauczania, przygotowanie do zajęć) oraz możliwość sformułowania zaleceń do dalszej poprawy. Proces ten można uznać za służący zapewnieniu i doskonaleniu jakości, bowiem hospitacje te odbywają się regularnie. Ankiety zawierają różnorodne oceny i wskazówki stanowiące podstawę przez osobę hospitującą do wskazania słabych elementów procesu dydaktycznego, mogące służyć poprawie jakości pracy prowadzącego zajęcia.

Powyższe potwierdziło spotkanie z kadrą prowadzącą zajęcia na ocenianym kierunku studiów oraz rozmowa w Dziekanem Wydziału.

Przegląd tych działań i stosowanych w ich ramach metod dowodzi, że przedmiotem tej analizy i oceny jest cała sfera aktywności dydaktycznej pracowników. Wskazane byłoby objęcie oceną pracowników niebędących nauczycielami akademickimi.

6.1.7. wykorzystania wniosków z oceny nauczycieli akademickich dokonywanej przez studentów w ocenie jakości kadry naukowo-dydaktycznej,

Wnioski z oceny nauczycieli akademickich dokonywanej przez studentów w ocenie jakości kadry naukowo-dydaktycznej skutkują podjęciem działań doskonalących proces kształcenia.

Analiza uzyskiwanych ocen pracowniczych jest podstawą do podejmowania decyzji o przedłużaniu zatrudnienia pracownikom. Oceny wystawiane przez studentów podlegają analizie przez Kolegium Dziekańskie i Rektora, którzy mają obowiązek reagowania, w przypadku ocen skrajnie niskich i przeprowadzanie rozmów z dydaktykami.

W czasie wizytacji poinformowano, iż na podstawie wyników oceny okresowej prowadzi się w Uczelni politykę kadrową, a także kontrolę w zakresie regularności i punktualności odbywanych zajęć. Procedura ankietyzacji wpływa na ocenę okresową nauczycieli akademickich w zakresie ich działalności dydaktycznej, co potwierdza analiza wybranych arkuszy oceny okresowej pracownika.

Wyniki tej oceny są przekazywane do Samorządu Studentów, zaś w wersji zagregowanej publikowane na stronach internetowych. Dzięki temu studenci mają świadomość wykorzystania wyników tej oceny w kształtowaniu polityki kadrowej, związanej nie tylko z negatywnymi wynikami (rozwiązanie stosunku pracy), ale i pozytywnym ich wykorzystaniem (np. publikacja najlepiej ocenianych pracowników).

Dokumentacja zawierająca ocenę kadry prowadzącej zajęcia na ocenianym kierunku studiów stanowi podstawę prowadzonej przez Dziekana i Władze Uczelni polityki doskonalenia jakości realizacji procesu kształcenia przez kadrę akademicką oraz kreowanej polityki kadrowej Uczelni. Wnioski z oceny nauczycieli akademickich, w tym zawartej w ankietach studenckich prowadzą, co stwierdzono analizując przedłożone przez Uczelnię dokumenty, do zmian np. w obsadzie zajęć dydaktycznych (odsunięcie od prowadzenia zajęć), organizowaniem szkoleń metodycznych z zakresu nowoczesnych technologii w dydaktyce oraz szkoleń w zakresie zapewnienia właściwej jakości kształcenia.

Ocena zajęć dydaktycznych przez studentów przeprowadzana jest cyklicznie co semestr, w formie ankiety papierowej. Studenci mają możliwość oceny wszystkich zajęć, w których brali udział. Ocena zajęć dydaktycznych przez studentów jest wykorzystywana do okresowej oceny nauczycieli akademickich. Z przeprowadzonego badania nie powstaje raport lub innego rodzaju zbiorcze opracowanie. Studenci obecni na spotkaniu z Zespołem Oceniającym potwierdzili, że ich zdaniem otrzymują oni wystarczającą informację zwrotną z przeprowadzonego badania, co zachęca ich do rzetelnego wypełniania ankiet. Samorząd studencki nie zapoznaje się z wynikami badania. Zdaniem jego przedstawiciela w przypadku złożenia odpowiedniego wniosku, wyniki zostałyby im z pewnością udostępnione w całości.

6.1.8. zasobów materialnych, w tym infrastruktury dydaktycznej oraz środków wsparcia dla studentów,

Wdrożony w Uczelni WSZiDJK w ramach procedur mających na celu ocenę zasobów materialnych, w szczególności ich zgodności z zakładanymi efektami kształcenia, przewiduje jedynie *Ankiety czytelnika biblioteki*. Brak jest procedur odnoszących się do oceny wsparcia dla studentów.

Pomimo braku narzędzia do oceny tego kryterium, w ramach systemu podejmowane są działania w zakresie dostosowania zasobów do potrzeb kierunku i poszczególnych przedmiotów poprzez zapewnienie odpowiedniej infrastruktury dydaktycznej odpowiadającej specyfice kierunku i poszczególnych przedmiotów, tj. zapotrzebowanie w zakresie wyposażenia sal dydaktycznych zgłaszane przez prowadzącego zajęcia, biblioteki, sal gimnastycznych, oraz domu studenckiego, analiza dokumentacji w zakresie technicznego utrzymania budynku), wyposażenie i organizacja biblioteki (*Ankieta czytelnika biblioteki*) oraz udostępnianie kadrze prowadzącej zajęcia i studentom odpowiedniego wsparcia informatycznego, w tym w szczególności narzędzi funkcjonowania e-learningu. W czasie wizytacji ustalono, iż w proces zapewnienia właściwej jakości kształcenia poprzez ocenę zasobów materialnych włączane są wybrane podmioty uczestniczące w procesie kształcenia, tj. pracownicy naukowcy, i władze Dziekańskie. Ponadto poinformowano, iż zajęcia odbywają się w małych grupach, co umożliwia bezpośrednią wymianę informacji między studentem a prowadzącym zajęcia na temat doboru metod stosowanych do realizacji procesu kształcenia. Studenci mają możliwość dokonania oceny bazy dydaktycznej wykorzystywanej do realizacji praktyk zawodowych, bowiem opinie przekazują bezpośrednio do Prodziekana Wydziału podczas indywidualnej z nim rozmowy, po zakończeniu tych praktyk.

Wskazane byłoby włączenie w realizowany dotąd zestaw działań zamierzających do zapewnienia właściwej jakości procesu kształcenia na ocenianym kierunku, procedury oceny zasobów materialnych, w tym infrastruktury dydaktycznej, oraz objęcie tą procedurą wszystkich interesariuszy wewnętrznych uczestniczących w procesie realizacji procesu kształcenia, tj. nauczycieli akademickich, studentów, pracowników administracji itp.

Przedstawiciele samorządu studenckiego potwierdzili, że jak dotąd nie zostali poproszeni o wyrażenie swojej opinii w przedmiocie oceny zasobów materialnych, w tym infrastruktury dydaktycznej i naukowej oraz środków wsparcia dla studentów. Uczelnia nie prowadzi wśród studentów badania ich satysfakcji ze studiowania oraz nie zbiera ich opinii w zakresie zasobów materialnych, infrastruktury dydaktycznej i naukowej oraz środków wsparcia.

6.1.9. sposób gromadzenia, analizowania i dokumentowania działań dotyczących zapewnienia jakości kształcenia

WSZiDJK zawiera informacje na temat gromadzenia w Uczelni informacji dotyczących programów kształcenia, kadry prowadzącej zajęcia, skuteczności kształcenia na kolejnych semestrach, wyników badań ankietowych dotyczących oceny zajęć i studiów, wyników statystycznych analiz dotyczących studentów i nauczycieli akademickich, wyników badań absolwentów dotyczących oceny studiów oraz przebiegu ich kariery zawodowej, infrastruktury dydaktycznej, zasobów biblioteki i czytelnika. Sprawozdania o efektach realizacji usług edukacyjnych na wydziałach przekazywane są po zakończeniu każdego roku do wiadomości Rektora.

Wdrożony w Uczelni WSZiDJK nie przewiduje procedur mających na celu dokonywanie oceny przyjętego systemu gromadzenia i analizy danych oraz dokumentowania działań dotyczących zapewnienia jakości kształcenia.

Wg informacji uzyskanych w czasie wizytacji Dziekanat Uczelni gromadzi dokumentację dotyczącą zapewnienia jakości kształcenia w formie dokumentacji zbiorowej oraz indywidualnej poszczególnych studentów. Dokumentacja ta jest odpowiednio opisana i uporządkowana. Analizę semestralną (formalną) przeprowadza Dziekan. Raporty z przeprowadzonej analizy są przedstawiane RW i Konwentowi Uczelni. Analiza danych ma charakter interpretacji ilościowych (w postaci dokładnych statystyk) brak jest analiz jakościowych (wniosków i rekomendacji wynikających z ankiet).

W czasie wizytacji przedłożono dokumenty potwierdzające, iż tylko niektóre elementy funkcjonowania systemu zapewnienia jakości kształcenia, a opisane w kryteriach 6.1.1. – 6.1.7 są przedmiotem obrad jednostek je realizujących. Są to: protokoły Konwentu i RW.

6.1.10. dostępu do informacji o programie i procesie kształcenia na ocenianym kierunku oraz jego wynikach

WSZiDJK zawiera informacje na temat udostępniania informacji o ofercie edukacyjnej, zasobach infrastruktury, współpracy zagranicznej, aktywności organizacji studenckich oraz wsparciu materialnym dla studentów. Informacje te są przekazywane na stronie internetowej Uczelni, w trakcie wizyt w wybranych szkołach średnich, oraz podczas środowiskowych imprez o zasięgu lokalnym.

Wdrożony w Uczelni WSZiDJK nie przewiduje procedur mających na celu dokonywanie oceny dostępu do informacji o programie kształcenia.

W czasie wizytacji poinformowano, iż w zakresie polityki informowania studentów nt. efektów kształcenia oraz innych istotnych dla procesu dydaktycznego elementów, Uczelnia realizuje powszechnie przyjęte standardy w tym zakresie. Kierunkowe i przedmiotowe efekty kształcenia oraz informacje o sposobach ich oceny i weryfikacji znajdują się w sylabusach, które są przekazywane podczas pierwszych zajęć. Plany studiów są dostępne na stronie internetowej, która zawiera również podstawowe informacje ogólnouczelniane dotyczące zasad rekrutacji, organizacji roku akademickiego oraz dane kontaktowe i informacje o dyżurach pracowników. Dodatkowe informacje można uzyskać od pracowników Dziekanatu. Wyniki egzaminów i zaliczeń ustnych ogłaszane są bezpośrednio po ich zakończeniu, zaś prac pisemnych w sposób uzgodniony z egzaminatorem lub poprzez indywidualne konta internetowe.

Dostępność i aktualność tych informacji nie jest w pełni śledzona i weryfikowana przez system, który powinien weryfikować zapewnienie studentom dostępu do aktualnych informacji o programach kształcenia, zakładanych efektach kształcenia, procedurach toku studiów. Nie jest też weryfikowana aktualność i kompletność informacji zamieszczanych na stronie internetowej Uczelni niezbędnych dla studentów.

Oceniając powyższe należy uznać je za nie w pełni zapewniające wszystkim interesariuszom wewnętrznym dostęp do aktualnych informacji o procesie kształcenia i jego wynikach w stopniu odpowiadającym ich potrzebom.

6.2. Jednostka dokonuje systematycznej oceny skuteczności wewnętrznego systemu zapewniania jakości i jego wpływu na podnoszenie jakości kształcenia na ocenianym kierunku studiów, a także wykorzystuje jej wyniki do doskonalenia systemu.

Ocenę skuteczności wewnętrznego systemu zapewniają realizowane w oparciu o „Wewnętrzny system zapewnienia jakości kształcenia w Szkole Wyższej im. Bogdana Jańskiego” działania dotyczące m.in. monitorowania procesu kształcenia oraz podejmowane działania doskonalące. Działania te nadzorowane są przez Kolegium Wydziału, kierowników funkcjonujących katedr oraz kierowników specjalności.

Ocena wewnętrzna jakości kształcenia dokonywana jest m.in. poprzez ocenę :

- stosowanych form, kryteriów i weryfikacji wiedzy oraz oceny wyników kształcenia,
- ocenę kadry dydaktycznej – przez ankietę studencką i hospitacje przez kierownictwo wydziału.

Regularna ocena i ich analiza przyczynia się do poprawy procesu dydaktycznego, co skutkuje korektami w procesie dyplomowania i egzaminowania. Wiele działań wynika także z sugestii studenckich, przyczyniając się w konsekwencji do doskonalenia systemu jakości kształcenia.

1. Ocena – kryterium 6 – w pełni

2. Uzasadnienie

Podsumowując można stwierdzić, iż WSZiDJK obejmuje prawie wszystkie obszary mające wpływ na jakość kształcenia. Są one spójne i zgodne z powszechnie obowiązującymi przepisami.

Ocena efektów kształcenia oraz modułów/przedmiotów kształcenia prowadzi do ich ewentualnych zmian. Identyfikuje się udział interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych, którzy mają wpływ na kształtowanie efektów kształcenia. Efekty kształcenia są także projektowane z uwzględnieniem oczekiwań rynku pracy.

Monitorowanie stopnia osiągania zakładanych efektów kształcenia na wszystkich rodzajach zajęć i na każdym etapie kształcenia służy do doskonalenia procesu kształcenia prowadzącego do uzyskania tych efektów, a polega na ocenie ich zgodności z oczekiwaniami pracodawców oraz potrzebami rynku pracy. Monitorowanie oraz przegląd zakładanych efektów kształcenia oraz

programów jest prowadzony w ciągu roku akademickiego. Procesem monitorowania nie są objęte praktyki zawodowe.

Proces weryfikacji osiągnięcia efektów kształcenia jest prowadzony na wszystkich formach i rodzajach zajęć dydaktycznych przez nauczycieli akademickich w stosunku do przyjętych efektów kształcenia i metodami zapewniającymi skuteczną weryfikację stopnia ich osiągnięcia, a jego prawidłowość polega na ich monitorowaniu i analizowaniu, zaś formułowane wnioski są podstawą dokonywanych ich ewentualnych zmian.

Uczelnia określiła zasady, warunki i tryb potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów.

Monitorowanie losów zawodowych absolwentów do oceny przydatności na rynku pracy i osiągniętych przez nich efektów kształcenia zostało opisane w WSZiDJK. Uczelnia właściwie odnosi się do problematyki monitorowania losów zawodowych absolwentów, nie tylko z uwagi na przepisy prawa, ale ich uzasadnienie dla działalności projakościowej. Wyniki badania losów służą do modyfikacji programów kształcenia pod kątem ich przydatności na rynku pracy.

Przegląd działań dotyczących weryfikacji kadry prowadzącej i wspierającej proces kształcenia oraz stosowanych w ich ramach metod dowodzi, że przedmiotem dokonywanej analizy i oceny jest cała sfera aktywności dydaktycznej pracowników. Wskazane byłoby objęcie oceną pracowników nie będących nauczycielami akademickimi.

Dokumentacja zawierająca ocenę kadry prowadzącej zajęcia na ocenianym kierunku studiów stanowi podstawę prowadzonej przez Dziekana i Władze Uczelni polityki doskonalenia jakości realizacji procesu kształcenia przez kadrę akademicką oraz kreowanej polityki kadrowej Uczelni. Wnioski z oceny nauczycieli akademickich, w tym zawartej w ankietach studenckich prowadzą, co stwierdzono analizując przedłożone przez Uczelnię dokumenty, do zmian mających na celu doskonalenie procesu kształcenia.

Wskazane byłoby włączenie w realizowany dotąd zestaw działań zamierzających do zapewnienia właściwej jakości procesu kształcenia na ocenianym kierunku, procedury oceny zasobów materialnych, w tym infrastruktury dydaktycznej, oraz objęcie tą procedurą wszystkich interesariuszy wewnętrznych uczestniczących w procesie realizacji

Wdrożony w Uczelni WSZiDJK nie przewiduje procedur mających na celu dokonywanie oceny przyjętego systemu gromadzenia i analizy danych oraz dokumentowania działań dotyczących zapewnienia jakości kształcenia.

W zakresie polityki informowania studentów nt. efektów kształcenia oraz innych istotnych dla procesu dydaktycznego elementów, Uczelnia realizuje powszechnie przyjęte standardy w tym zakresie. Dostępność i aktualność tych informacji nie jest w pełni monitorowana i weryfikowana przez system, który powinien weryfikować zapewnienie studentom dostępu do aktualnych informacji o programach kształcenia, zakładanych efektach kształcenia, procedurach toku studiów. Nie jest też weryfikowana aktualność i kompletność informacji zamieszczanych stronie internetowej Uczelni niezbędnych dla studentów.

3. Zalecenia

- Włączenie przedstawicieli samorządu studenckiego w procesy decyzyjne związane z zarządzaniem jakością kształcenia oraz w prace w ramach wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia.
- Zintensyfikowanie wysiłków mających na celu zbierania opinii studentów.
- Wprowadzenie mechanizmów informujących studentów o wynikach prac wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia.